

Druki muzyczne z kolekcji
Pawła Banasia

OBRAZKI Z NUT

Melodii tej czar w niewol nas wzi ł...

Dolnośląska Biblioteka Publiczna
im. Tadeusza Mikulskiego
Wrocław, styczeń 2018

Wystawa publikacji nutowych
od końca XIX do połowy XX w.

OBRAZKI Z NUT

Druki muzyczne
od końca XIX
do połowy XX wieku
z kolekcji
Pawła Banasia

Wystawa
w Dolnośląskiej Bibliotece Publicznej
im. Tadeusza Mikulskiego we Wrocławiu
styczeń / luty 2018

Opracowanie redakcyjne i korekty:
JACEK CZARNIK i ANNA WIK

Typografia i skład:
JACEK CZARNIK

Projekt graficzny:
MAŁGORZATA LASZCZAK

Współpraca
przy opracowaniu katalogu:
PRACOWNIA BADA
PEJZA U D WI KOWEGO
Instytutu Kulturoznawstwa
Uniwersytetu Wrocławskiego

W katalogu wykorzystano
motyw graficzny
z wyszukiwarki Freepik
(www.freepik.com)

Wydawca:
DOLNO L SKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA
im. Tadeusza Mikulskiego we Wrocławiu

Druk:
POLDRUK
ul. Wrocławska 39, 58-309 Wałbrzych

ISBN 978-83-88685-42-2

Paweł Banaś
W OGRODZIE NUT

Do tajemniczego i fascynującego, jak się miało niebawem okazać, „ogrodu nut” wprowadziła mnie bardzo dawno temu moja pierwsza nauczycielka pani Jaśniewska, mieszkająca na wrocławskich Krzykach, przy ul. Wiosennej, w urokliwej willi z przetomu wieków. Była starszą panią, osobą pogodną, cierpliwą i wyrozumiałą. To dzięki niej nauczyłem się rozpoznawać tonacje, dowiedziałem się, co oznacza termin *allegro*, a co *allegretto*, *lento* czy *moderato cantabile* itd. W jej zdobnym secesyjnymi witrażykami saloniku, który był niegdyś zapewne werandą, czułem się swobodnie i w niczym na szczęście nie przypominałem owego zastraszonego chłopczyka ze znakomitego opowiadania Marguerite Duras. Bez trudu przekraczałem kolejne stopnie wtajemniczenia: palcówki, gamy, pasaże, pierwsze łatwe etudy, „klasykę” Diabellego i Czernego, a także obowiązkowe zeszyty Różyckiego – „Zaczynam grać”, „Już gram” i wreszcie „Gram wszystko”. Po prawdzie, nigdy nie zdołałem osiągnąć owego trzeciego stopnia wtajemniczenia. Z czynionych przeze mnie postępów zarówno pani Jaśniewska, jak i moja Mama, której niezmiennie zależało, żebym przebrnął choćby przez ten pierwszy etap edukacji, były zadowolone.

W pewnym momencie moja nauczycielka doszła do wniosku, że, jak to określiła, „niczego więcej już mnie nie nauczy”, sugerując, aby kolejnym korepetytorem był mężczyzna. Zawód nauczyciela muzyki był w owych latach sfeminizowany i tylko dzięki rozlicznym znajomościom mego Ojca udało się po jakimś czasie znaleźć odpowiednią osobę, na dodatek mieszkającą w nieodległym sąsiedztwie, a był nią Wacław Gay, młody pianista udzielający korepetycji uczniom średniej szkoły muzycznej. Od pierwszego spotkania byłem nim wręcz oczarowany, a kolejne lekcje utwierdzały mnie w przekonaniu, że to nauczyciel niezwykle. Gay studia wyższe ukończył w Budapeszcie, w klasie cenionego pedagoga Antała. Zapewne z tego powodu miał łatwo rozpoznawalny dystans do metod dydaktycznych ówczesnych koryfeuszy polskiej pianistyki. Nasze spotkania składały się zazwyczaj z dwu części. W pierwszej sprawdzał, jak sobie poradziłem ze zleconym zadaniem; radził, poprawiał, przy czym był surowy, ale z reguły sprawiedliwy. Na tę drugą część czekałem niecierpliwie, nie wiedząc, co też nastąpi, bowiem mój nauczyciel przedstawiał etapy pracy nad przygotowywanym aktualnie recitalem czy nagraniem konkretnego utworu, na przykład preludia Rachmaninowa, jakieś efektowne „kawałki” Liszta itp. Nie były to więc popisy, ale niezwykle pouczające lekcje interpretacji. Gay niekiedy się mylił, byłem przekonany, że czynił to specjalnie. Dzięki niemu poznawałem fragmenty dziejów pianistyki, nieznanych mi dotąd kompozytorów, których nazwiska zrazu nic mi nie mówiły, ale również

niby dobrze znanych, do których dopiero miałem nabrać przekonania, jak Béla Bartók czy Camille Saint-Saëns. W końcu pojawił się dla odmiany diabelnie trudny, lecz porywający Skriabin, a miesiąc później fragment któregoś z koncertów Mozarta z zachętą, abym sam spróbował. Ze wszystkich tych utworów bodaj największe wrażenie zrobił na mnie „II Koncert fortepianowy B-dur” Brahmsa i rzecz, której nigdy wcześniej nie słyszałem, wariacje symfoniczne Césara Francka – dotąd uważam je za jedno z niedocenionych arcydzieł pianistyki.

Jego niespodziewany wyjazd do Warszawy, wraz z uroczą żoną Krystyną i maleńką córeczką Dorotką, przeżyłem dramatycznie. Nie potrafił znaleźć sobie odpowiedniego miejsca we Wrocławiu, w środowisku, w którym zapewne czuł się niedoceniany. Ale i w Warszawie wiodło mu się nieszczególnie. Przez pewien czas był akompaniatorem duetu Barbary Bittnerówny i Witolda Grucy. A później, kiedy byłem już na studiach, zupełnie straciliśmy ze sobą kontakt. Zawdzięczam mu bardzo wiele, a nade wszystko, że nauczył mnie słuchać... i słyszeć.

Trzecim i ostatnim moim nauczycielem muzyki był Leszek Wiślocki. Młody, przystojny i inteligentny, absolwent trzech kierunków: pianistyki, kompozycji i dyrygentury. A nadto, co szczególnie mi imponowało, świetny kierowca i właściciel czarnego Garbusa, którym przejechał niezliczoną ilość kilometrów. Leszek był tolerancyjny i pozwalał mi na różne fanaberie. Mogłem zacząć grać sonaty Beethovena i Mozarta, preludia i walce, a nawet etiudy Chopina. Z tego okresu pamiętam rysunek z jakiegoś humorystycznego francuskiego czasopisma – pod drzwiami mieszkania na mansardzie stoi dwu policjantów z charakterystycznymi nakryciami głowy. W pół uchylonych drzwiach pojawia się głowa młodzieńca ze zmierzwioną czupryną. Jeden z policjantów odzywa się w te słowa: „Otrzymaliśmy telefoniczną informację, że tutaj morduje się niejakiego Chopina!”

Był to już czas, kiedy zdałem sobie sprawę, że dalsza systematyczna edukacja w moim przypadku traci sens. Dlatego też nasza relacja nauczyciel – uczeń przerodziła się szybko w serdeczną, trwającą po dziś dzień przyjaźń. W późniejszych latach rozmawialiśmy oczywiście o muzyce, ale częściej o starych instrumentach czy przedmiotach z cyny, o kuflach, wilkomach itp.

Przez długie lata stał jeszcze w naszym domu wielki, koncertowy Bechstein w znakomitym stanie, co było zasługą arcymistrza Michała Garmady, stroiciela, który przybył do Wrocławia ze Lwowa i opiekował się najstaranniej licznymi fortepianami Polskiego Radia.

Tadeusz Banaś, mój Ojciec, był człowiekiem muzykalnym, co w rodzinie uchodziło za przypadłość dziedziczną. Miał wprawdzie nieszczególnie mocny, lecz ładnie brzmiący, aksamiitny baryton. W zależności od sytuacji próbował swych sił także i w niższych registrach.

Pamięć zarówno do tekstów, jak i melodii miał zupełnie niezwykłą. W młodości byłem przekonany, że potrafi zaśpiewać nieomal wszystko od „Boże, coś Polskę...”, „Bywaj, dziewczę zdrowe...”, „Schowaj, matko, suknie moje...” po piosenki legionowe w rodzaju „Hej, strzelcy wraz...”, „Przybyli ułani pod okienko...” itd. A do tego dochodziły jeszcze pieśni religijne, wielkopostne, a przede wszystkim nieprzeliczone kolędy, i te popularne, i te prawie już dziś zapomniane, jak choćby „W stajni na górze...”, nadto oczywiście także piosenki lwowskie o szarej piechocie, czy też o lwowskim baciarze, co to pojechał do Gdańska, „aby zwiedzić stary gród”, z owym słynnym fragmentem „Tajoj Jóźku, ta daj pyska, co tu robisz zara mów...!”. I jeszcze jedno, o czym bym zapomniał, z upodobaniem śpiewał dumki ukraińskie, oczywiście w języku oryginałów.

W czasach studenckich uchodził za duszę towarzystwa, elokwentny, dowcipny, deklamujący z pamięci zarówno fragmenty klasyki, jak i dziesiątki wierszy, zwłaszcza skamandrytów. Był pożądanym kompanem niekończących się spotkań, dyskusji i zabaw. Był też oczywiście „zapiewają”, co znajduje potwierdzenie w spisywanych już po wojnie wspomnieniach jego rówieśników. We wrocławskim Polskim Radiu przepracował kilkadziesiąt lat na stanowisku zastępcy redaktora naczelnego (ci bowiem zmieniali się nader często), zrazu jako „Naczelnik” – z racji skojarzenia z imiennikiem Tadeuszem Kościuszką – później jako „Stary Banaś”, co było wyrazem zarówno czułości, jak i szacunku. Wszyscy oczywiście znali jego słabość do literackich anegdot, recytacji czy śpiewów. W pierwszych powojennych latach sam, z uwagi na skromną obsadę, występował przed mikrofonem, co utrwalono nie tyle na taśmie, co na fotografii. W domu, kiedy był w dobrym humorze, jeszcze przed wyjściem do pracy można było usłyszeć z łazienki:

*A choć zawodów moc i zmian
w zadumy mnie wprowadza stan,
to jednak budzi mnie na nowo
twych ust cieplejsze każde słowo.*

I dalej, już w języku oryginału: *Parlez-moi d'amour...* Albo też:

*Melodii tej czar w niewolę nas wziął.
Świat zmienił w bajkę
i szczęście w nas tchnął...*

Miał kilka ulubionych szczególnie szlagierów, jak ów wielki niegdyś przebój Willego Fritscha i Lilian Harvey „Ich tanze mit Dir in den Himmel hinein”. A także niezapomnianą melodię J.-P.-É. Martiniego „Plaisir d'amour” o rozkoszach miłości trwającej ledwie kilka

chwil i cierpieniach trwających całe życie lub, nie mniej sławny, śpiewany przez Josephine Baker, arcyprzebój Vincenta Scotto „J'ai deux amours...”.

Owe słabości Ojca znali doskonale jego podopieczni i starali się je przy różnych okazjach wykorzystywać, tym bardziej że nie dawał się długo prosić. Pewnego razu, nie zdołałem ustalić kto, ale najpewniej któraś z pań z redakcji muzycznej, chyba z okazji imienin, ofiarowała mu pięknie oprawiony, nieco tylko podniszczony, wielki album z kilkudziesięcioma zeszytami o barwnych okładkach. Były to w przeważającej mierze popularne kompozycje z pierwszego dwudziestolecia mijającego wieku. Wypada zaznaczyć, że dobór utworów zarówno muzyki poważnej, jak i rozrywkowej świadczył jak najlepiej o guście pierwszej właścicielki, pani Stanisławy Gałęckiej – jej stempel widniał nieomal na wszystkich okładkach. Niecodzienny prezent bardzo Go ucieszył, ale też zaskoczył, bo nie wiedział, co też miałby z nim zrobić. Nie pamiętam, aby kiedykolwiek śpiewał z nut. Nie zastanawiając się wiele, przekazał mi album, dodając jakby mimochodem, że „jest tam także coś z secesji”. Był to czas, kiedy zapomniany, lekceważony, a nawet wręcz wyszydzany kierunek nie stał się jeszcze przedmiotem powszechnej fascynacji, ale ja już się nim, oczywiście nie bez inspiracji Ojca, żywo interesowałem. Akurat kończyłem studia, więc mógł być to rok 1963 albo 1964. W każdym razie na pewno przed ukazaniem się wydanej przez Polskie Wydawnictwo Muzyczne „Lekcji z nut” Andrzeja Banacha; książki niezwykle, dla wielu fascynującej, uwodzącej potocznością narracji, zdumiewającej, jeśli nie wręcz obezwładniającej erudycją, wreszcie bogactwem i różnorodnością materiału ilustracyjnego, powstałej wedle adnotacji od autorskiej w 1966 roku, składającej się z aż dwudziestu dwu tematycznych rozdziałów, ogarniających cały wiek XIX. Była swego czasu pozycją wyjątkową w kontekście ogólnoeuropejskim. Nie doczekała się jednak obszerniejszej recenzji czy dociekliwszej analizy. Nie wiemy zatem, jak przyjął ją świat muzyki. Dla młodego historyka sztuki, który *nota bene* był wielbicielem małych książeczek Banacha, okazała się lekturą tyle interesującą, co irytującą. Styl wykładu, pełen mniej lub bardziej istotnych faktów, dygresji, szczegółów politycznej czy obyczajowej natury, już po godzinie lektury okazywał się po prostu męczący. Niepokoiła też swego rodzaju dezynwoltura autora (a może również wydawców), przejawiająca się choćby w braku spisu ilustracji, indeksu nazwisk, wydawców, miejscowości itp., co mogło nie mieć znaczenia w przypadku licznych powstałych wcześniej lub później książeczek, ale już nie w przypadku opastego tomu... Coś rzeczywiście musiało być „na rzeczy”, skoro moje wątpliwości podzielali rówieśnicy z muzeum czy uczelni. Najistotniejsze jednak, że nie docenili jej, czy też zbojkotowali, wierni dotąd czytelnicy. Z wielkim zdumieniem stwierdziłem, że w parę lat po ukazaniu się „Lekcji z nut” można było znaleźć w księgarniach egzemplarze przecenione z 65 do 10 złotych, co w przypadku innych książek autora było wręcz nie do pomyślenia. Przyznaję, że sam także nie znalazłem w książce Banacha tego, czego ocze-

kiwałem, tym bardziej, że jego barwna opowieść, kontrastująca z mnogością czarno-białych ilustracji, kończyła się akurat w tym miejscu, w którym zaczynał się album pani Stanisławy Gałęckiej. Skonstatawałem jedynie, nie bez satysfakcji, że w swym skromnym zbiorze mam spośród reprodukowanych przezeń nut między innymi „Vae victis” i wydane w Warszawie shimmy z operetki „Orłów” z tekstem Juliana Tuwima, które są dziś obecne na naszej wystawie.

W tamtych latach, jako się rzekło, interesowałem się wprawdzie żywo secesją, ale nuty, nawet z secesyjnymi okładkami, nie przyciągały jakoś szczególnie mojej uwagi. Niemniej, będąc stałym bywalcem, mnożących się podówczas od Wrocławia do Gdańska, giełd czy też targów staroci, nie pozostałem zupełnie obojętny na pojawiające się tu i ówdzie oferty. Mimo że dotyczyły nut w opłakanym stanie i nie wytrzymały porównania z tymi z albumu pani Stanisławy. Zainteresowałem się zwłaszcza nutami z pierwszych lat po zakończeniu wojny, jakby zgrzebnymi, drukowanymi na kiepskim papierze, o skromnych winietach i ograniczonej kolorystyce. Były to dla mnie „przedmioty sentymentalne”, przypominające lata dzieciństwa i wczesnej młodości, kiedy to zapamiętywałem zasłyszane przeboje, takie jak „Czy pamiętasz tę noc w Zakopanem”, „Przeminęło z wiatrem” czy też, z późniejszego nieco okresu, „Piosenkę o Nowej Hucie”, puszczaną do znudzenia we wszystkich programach radia. Przyznaję, że bardzo mi się podobała. Dopiero parę lat później przeczytałem „Poemat dla dorosłych” Ważyka, po którego to lekturze naiwny entuzjazm dla budownictwa socjalistycznego przeszedł mi jak ręką odjął! Zwracałem także uwagę na pojawiające się coraz częściej świetnie zaprojektowane nuty polskich artystów z dwudziestolecia międzywojennego, które, o dziwo, bardzo szybko znajdowały nabywców i nigdy nie były tanie. Królestwo przedwojennych przebojów, świat Andrzeja Własta, Henryka Warsa, Jerzego Petersburskiego, Wincentego Rapackiego i wielu innych, niegdyś powszechnie znanych i cenionych. Kolekcjonerzy poszukiwali nut w rodzaju „Czy pani mieszka sama?”, „Gdy zobaczysz ciotkę

Katalog, poz. 75

mą”, „Ta mała jest wstawiona” czy też „Pragnę swoją być”. Szybko stały się one niezwykle modne, nie bez racji upatrywano w nich bowiem przejawu rodzimej redakcji *art deco*. Dzisiaj w imponującym wyborze możemy je spotkać na portalu internetowym „Stare melodie”.

W połowie lat dziewięćdziesiątych poszukiwałem pilnie najnowszych publikacji poświęconych historii kart pocztowych, po które trzeba było jeździć za granicę. Przy tej okazji, w którejś z księgarni we Frankfurcie, czy też może w Wiesbaden, zobaczyłem niepozorną książeczkę z cieszącą się wielkim powodzeniem serii „Die bibliophilen Taschenbücher” wydawnictwa Harenberg, autorstwa nieznanego mi wcześniej Udo Andersohna pt. „Musiktitel aus dem Jugendstil. 64 Beispiele aus den Jahren 1886 bis 1918”. Redaktorzy serii znani byli z niezwykle starannego doboru autorów, bez względu na to, czy chodziło o ekslibrisy, czy pocztówki, stare reklamy, plakaty, karykatury, wojskowe uniformy itp. Z reguły były to osoby kompetentne, a zarazem obdarzone szczególnym darem więźnej, lecz klarownej narracji. Nie inaczej było w tym przypadku.

Wypada tu zaznaczyć, że nuty nie należały nigdy do obszarów zainteresowania historii sztuki, lokowały się gdzieś na peryferiach grafiki użytkowej i nawet te najciekawsze nie znalazły miejsca w poważnych studiach syntetycznych. Andersohn podjął się zatem niestęchanie trudnej próby nobilitacji tej z pozoru drugorzędnej sfery artystycznej działalności. Używając prostej metafory, można powiedzieć, że postarał się opisać (i niewątpliwie to się mu udało!) proces przemiany gąsienicy w wielobarwnego motyla, czyli wyjaśnił, jak z przedmiotów zaliczanych do marginalnego obszaru grafiki użytkowej w czasach secesji nuty przemieniły się w wartościowy produkt, powielany niekiedy w milionach egzemplarzy, niezwykle starannie projektowany przez nie tylko biegłych, ale często nieprzeciętnie utalentowanych artystów. Swoją opowieść zaczął od twórców cenionych i powszechnie znanych. Oto okazało się, że Eugène Grasset, projektant, który miał niemały wkład w reformę sztuki druku w drugiej połowie XIX wieku, tworzył okładki nut swego rówieśnika Julesa

Katalog, poz. 96

Masseneta. Max Klinger, jedna z najwybitniejszych osobowości czasów secesji, okazał się autorem okładki „Czterech pieśni” Johannesesa Brahmsa, wreszcie Fritz Erler, współpracownik słynnego naówczas czasopisma „Jugend”, zaprojektował w 1904 roku okładkę nut pieśni Ryszarda Straussa. Podobnych przykładów można by podać więcej, co nie zmienia faktu, że były to tylko epizody. Daleko istotniejsze okazało się pojawienie całej plejady tworzących w nowej konwencji projektantów, choć często po dziś dzień anonimowych. Andersohn jak najtrafniej zwraca uwagę także na nowe zasady wzajemnych relacji pomiędzy sferą sztuki i zjawisk społecznymi. Wskazuje między innymi na pojawienie się nowych form rozrywki: rozpowszechniło się niebywale „muzykowanie domowe”, niezliczone efemeryczne scenki, variétés, kabarety, wreszcie kinoteatry, w których niezbędny okazywał się nie tylko pianista czy organista, ale które posiadały wcale liczne, utrzymane na dobrym poziomie orkiestry. Oczywiście nie miejsce tu na wyliczanie przedstawionych przez Udo Andersohna zmian. Zwróćmy tylko jeszcze uwagę na sprawę niezwykle istotną: gwałtowne przyspieszenie przemian obyczajowych i innowacji technicznych, zwłaszcza w dziedzinie druku, na początki ruchów feministycznych, na śmiałe czy wręcz prowokacyjne przekraczanie obowiązujących dotychczas, np. w modzie, rygorów, na demonstrowanie frywolności, zachwyty nad nieprzyzwoitym tangiem itd.

Poza wszystkim innym wypada podkreślić, że książeczka Andersohna jest swego rodzaju laurką dla Paula Telemanna, artysty w swojej generacji niewątpliwie najwybitniejszego, a zarazem szczególnie płodnego i prawie nieznanego. Niewiele wiemy o jego życiu, poza tym, że parał się także grafiką warsztatową (projektował ekslibrisy, jak również okładki poczytnych zagranicznych magazynów, m.in. „La Vie Parisienne”). Nie znamy ani daty jego urodzin, ani śmierci. Jest to postać, którą można by, zachowując wszelkie proporcje, porównać do młodszego odeń Tadeusza Gronowskiego. Dzisiaj piękne, niezwykle pomysłowe, wirtuozowskie okładki Telemanna możemy podziwiać po jednym kliknięciu komputerowego klawisza – przed kilkudziesięciu laty jego odkrycie było sensacją.

Lektura książeczki Udo Andersohna, jak i własne doświadczenia kolekcjonerskie, utwierdziły mnie w przekonaniu, że najciekawsze, najbardziej efektowne były okładki z pierwszych dekad minionego wieku. Odtąd też moja uwaga koncentrowała się wyłącznie na projektach rzeczywiście najwyższej próby, a nie tylko „ładnych” czy „interesujących”. Z biegiem lat, z uwagi na konkurencję, ich pozyskanie było coraz trudniejsze. Czyniłem więc zakupy w trakcie zagranicznych wyjazdów, najczęściej w Czechach, gdzie, jak powszechnie wiadomo, szacunek dla książki oraz innych postaci druków jest daleko większy niż u nas, i gdzie odnajdywałem egzemplarze zachwycające, zwłaszcza z pierwszych lat Pierwszej Republiki Czechosłowackiej. Sporadycznie znajdowałem ciekawe pojedyncze egzemplarze w warszawskich czy w poznańskich antykwariatach, a także w ofercie „największego wiej-

skiego” antykwariatu w Polsce, Poliart Beaty Kalke, w miejscowości Koty nieopodal Tarnowskich Gór.

Nuty nie były nigdy, co wypada raz jeszcze podkreślić, moją pierwszoplanową pasją kolekcjonerską. Niemniej przybywało ich z biegiem lat coraz więcej – sto, dwieście, wreszcie trzysta egzemplarzy. W pewnym momencie zrezygnowałem z ich inwentaryzowania, co wcale nie znaczy, że przestały mnie cieszyć i interesować. Od czasu do czasu pokazywałem najciekawsze przyjacielom i nigdy nie myślałem o ich publicznej prezentacji. Wszystkiemu zatem winna moja młodsza koleżanka i niegdysiejsza uczennica, pani profesor Renata Tańczuk, która wpadła na pomysł zorganizowania tej ekspozycji. Za co jestem Jej oczywiście niezmiernie wdzięczny.

Renata Tańczuk
OD KOLEKCJI DO WYSTAWY

Józef Ignacy Kraszewski pisał w „Nocach bezsennych”: „Zbiór się poczyna fantazyjnie, bezmyślnie, a jak tylko urósł nieco, wydobywa się z niego myśl, mówi przezeń historia. Pojedyncze, składowe części, które rozerwane, nie miałyby żadnego znaczenia, zestawione ze sobą razem nabierają wagi i ze śmiecia stają się kartką dziejową”¹. W podobny sposób rodziły się liczne kolekcje profesora Pawła Banasia, wykładowcy Instytutu Kulturoznawstwa Uniwersytetu Wrocławskiego, niemającego sobie równych znawcy secesji, szkła i ceramiki oraz badacza szczególnie wrażliwego na piękno i wartości druków ulotnych: kart i znaczków pocztowych, prospektów, ulotek reklamowych, dziewiętnastowiecznych rachunków, papierów luksusowych, zaproszeń, powinszowań, kolorowych obrazków. Do kolekcji Profesora wędrowały rzeczy zachowane w domowych szufladach, przechowywane na strychach i w piwnicach, pamiątki rodzinne i indywidualne, obiekty i zbiory kolekcjonerskie, przedmioty oferowane przez handlarzy staroci, a dziś także aukcje internetowe. Wartość rzeczy niechcianych, uważanych za śmieci, potrafią docenić tylko nieliczni, trzeba mieć oko i intuicję, ale również wiedzę, by rozpoznać ich walory estetyczne, zobaczyć w nich frapujący dokument epoki, źródło wiedzy o kulturze i rzeczywistości, w której żyli nasi przodkowie. Umiejętności te w najwyższym stopniu posiada profesor Paweł Banaś. Nieraz, podczas moich wizyt w jego zawsze gościnnym domu, odkrywał przede mną nie tylko świat polskich kolekcjonerów i ich znakomitych kolekcji, ale znaczenie przedmiotów lichych, które przykuły jego uwagę. Tak było też w przypadku druków muzycznych, pochodzących z XIX i XX wieku. Jakies dwa lata temu, gdy po raz kolejny rozmawiałam z Profesorem o jego kolekcjonerskich zauroczeniach, pokazał mi znaczny już wówczas ich zbiór. Karty tytułowe nut zachwyciły mnie i zaciekały. W trakcie rozmowy o nich i o amatorskim muzykowaniu uznaliśmy, że warto są pokazania szerszej publiczności. Podobnego zdania był również pan dyrektor Andrzej Tyws, który przyjął wystawę pod dach Dolnośląskiej Biblioteki Publicznej im. Tadeusza Mikulskiego i zaangażował się w jej przygotowanie, oraz pan Jacek Czarnik i pani Małgorzata Laszczak, którzy nadali ekspozycji i towarzyszącemu jej katalogowi znakomitą oprawę. Urokowi tych druków i opowieściom Profesora o muzyce nie oparły się również panie Monika Janowiak-Janik i Joanna Gul, pracujące w Bibliotece Kulturoznawstwa i Muzykologii Uniwersytetu Wrocławskiego, które spędziły dziesiątki godzin na poszukiwaniu informacji o wydawcach, projektantach okładek i kompozytorach.

¹ J.I. Kraszewski, *Noce bezsenne*, [w:] *Pamiętniki*, oprac. W. Danek, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wrocław 1972, s. 341-342.

Zgromadzone przez profesora Pawła Banasia druki muzyczne są niedocenionym przez badaczy źródłem wiedzy o popularnej kulturze muzycznej i wizualnej wieku XIX oraz pierwszej połowy XX. Uważny czytelnik odnajdzie w nich wiele informacji, przede wszystkim o gustach muzycznych amatorów domowego koncertowania oraz bywalców kawiarni koncertujących, cyrków, teatrów rewiowych, kabaretów artystycznych i kin. Warto dodać, że niektóre z utworów wychodziły w kilku, a nawet kilkuset tysiącach egzemplarzy.

Potraktowane jako autonomiczne dzieło sztuki graficznej okładki nut ukazują kierunki rozwoju sztuki drukarskiej, zalety i niedostatki litografii jako jej techniki, a nade wszystko rolę obrazu w reklamowaniu muzyki. Ilustracje miały zachęcać do kupna nut, musiały więc przyciągnąć uwagę, poruszyć wyobraźnię i emocje. Pod względem artystycznym ich jakość jest bardzo różna, tylko nieliczne były projektowane przez twórców, którzy sygnowali swoje dzieła. Znakomici artyści sztuki użytkowej ilustrowali najczęściej okładki do nut uznanych kompozytorów. Jednak niezależnie od wartości artystycznej i estetycznej, prezentowane na wystawie karty tytułowe mają swój niezaprzeczalny urok, są czułościwe i żartobliwie frywolne, budzą nostalgię za czasem, gdy z muzyką na żywo obcowało się niemal na co dzień.

Przykład reklamy umieszczonej w drukach z nutami

KATALOG

Opracowały: Monika Janowiak-Janik i Joanna Gul

Katalog prezentuje standardowy opis bibliograficzny nut z możliwie najdokładniej ustalonymi danymi. Wszyscy twórcy wymienieni w katalogu posiadają krótkie biografie w indeksie osobowym. Nazwiska (lub inicjały) autorów ilustracji na okładkach zostały zidentyfikowane na podstawie zamieszczonych na nich sygnatur, jednak w wielu przypadkach nie udało się ustalić autorstwa z powodu braku znaków autorskich lub ich nieczytelności. Gatunek utworu muzycznego, zwykle podawany, został pominięty, jeśli wynikał wprost z tytułu utworu (w j. polskim). Daty wydania utworu, które nie są pewne, ale przybliżone, ujęto w nawias kwadratowy.

1.

Tytuł: **„Vae Victis!”: Śpiew Tułaczy: 1865**

Kompozytor: **Wojciech Sowiński**

Autor tekstu: **Krystyn Ostrowski**

Autor okładki: **Antoine Barbizet**

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Paryż: E. & A. Girod, 1879; druk: Ch. Joly, Paris; gatunek: pieśń; obsada wykonawcza: głos i fortepian

Dedykacja: „Pani Sewerynie Duchńskiej”.

2.

Tytuł: **Walzer Barcarole aus Hoffmanns**

Erzählungen

Kompozytor: **Jacques Offenbach**

Oprac. na fortepian: **Heinrich Mannfred**

Autor okładki: sygnatura „EJ.” [?]

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Breslau: „Allegro” Buch- & Musikverlag, [po 1881]; druk: Berliner Musikalien Druckerei; seria: Allegro-Sammlung; Bd. 121; gatunek: walc-barkarola; obsada wykonawcza: fortepian; znak wydawniczy: A. 192 V.

3.

Tytuł: **Weib, Sang gold'ner Wein: Walzerlied:**

op. 90

Kompozytor: **Rudolf Förster**

Autor tekstu: **Adolf Kunz**

Autor okładki: nieznany

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Berlin: Adolf Kunz, [b.r.]; druk: Stich und Druck der Röder'schen Officin,

Leipzig; seria: Deutsche Lieder-Mappe; No. 19; gatunek: pieśń; obsada wykonawcza: głos i fortepian

4.

Tytuł: **Jadzia i Władzio na balu: zbiór tańców zupełnie łatwych dla dzieci i początkujących na 4 ręce na fortepian: op. 131**

Kompozytor: **G. Adolfson**

Autor okładki: nieznany

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Warszawa: Ferdynand Hösick, [b.r.]; obsada wykonawcza: fortepian; znak wydawniczy: 429

5.

Tytuł: **La Bohème: Quadro II.: Valzer**

di Musetta: „Quando me'n vo soletta la via”

Kompozytor: **Giacomo Puccini**

Autorzy tekstu: **Giuseppe Giacosa, Luigi Illica**

Autor okładki: nieznany

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Milano [i in.]: Ricordi & C., cop. 1896; data premiery opery: 1896; gatunek: walc; obsada wykonawcza: fortepian z podłożonym tekstem; znak wydawniczy: 99441

6.

Tytuł: **Luna – Walzer: aus der Operette „Frau Luna”**

Kompozytor: **Paul Lincke**

Autor okładki: nieznany

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Berlin: Apollo Verlag, Lincke & Rühle, cop. 1899; druk: C.G. Röder, Leip-

zig; seria: Repertoirstück des Apollo-Theaters Berlin; data premiery operetki: 1899; gatunek: walc; obsada wykonawcza: fortepian; znak wydawniczy: Apollo 61

Dedykacja: „Hommage à Monsieur Arthur Collins”.

7.
Tytuł: **Hänsel und Gretel: Märchen für Pianoforte: op. 25**
Kompozytor: **R. Günther**
Autor okładki: nieznany

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Leipzig: Rühle & Wendling, [b.r.]; druk: Carl Rühle, Leipzig; obsada wykonawcza: fortepian z podłożonym tekstem; znak wydawniczy: 892

8.
Tytuł: **Tiroler Holzhacker-buab'n!: Marsch für Pianoforte: op. 356**
Kompozytor: **Josef Franz Wagner**
Autor okładki: nieznany

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Wien, Leipzig: Adolf Robitschek, [b.r.]; druk: Jos. Eberle & Co., Wien; gatunek: marsz; obsada wykonawcza: fortepian; znak wydawniczy: A. R. 3468. 4126.

9.
Tytuł: **Kärntner Mad'In: Marsch: op. 410**
Kompozytor: **Josef Franz Wagner**
Autor okładki: nieznany

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Wien, Leipzig: Adolf Robitschek, [b.r.]; druk: Jos. Eberle & Co., Wien; gatunek: marsz

10.
Tytuł: **L'Aigle Blessé = Zraniony orzeł: Mélodie élegiaque: pour Piano op. 102**
Kompozytor: **Wasilij Ariefjowicz Prisowski**
Autor okładki: sygnatura „J.L”

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Kieff, Varsovie: Leon Idzikowski, [b.r.]; druk: litografia C. Witanowski, Warszawa; obsada wykonawcza: fortepian; znak wydawniczy: L3570 I

11.
Tytuł: **Marsz Diewiatyj wał**
Kompozytor: **D.M. Jarockij**
Autor okładki: nieznany

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Charkow: Sobstwiennost' Awtora, [b.r.]; druk: W. Grosse, Moskwa; obsada wykonawcza: fortepian; znak wydawniczy: 437

12.
Tytuł: **Donauwellen: Walzer**
Kompozytor: **Iosif Ivanowici**
Autor okładki: nieznany

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Berlin: Verlagsanstalt „Hymnophon”, [b.r.]; druk: Berliner Musikalien Druckerei; seria: Edition Europa; No. 42; data powstania kompozycji: 1880; gatunek: walc; obsada wykonawcza: fortepian; znak wydawniczy: H. A. 6042

Na stronie tytułowej pieczętka księgarni muzycznej „D. Loevy / Musikalien-Handlung / Breslau. Nikolaistr. 6...”.

13.
Tytuł: **Ouverture zur Operette Fräulein Mandarin**
Kompozytor: **Otto Pichelmann**
Autor okładki: nieznany

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Frankfurt am Main: Gloria Verlag Otto Pichelmann, [b.r.]; druk: Gloria Verlag, Otto Pichelmann, Frankfurt am Main; gatunek: uwertura; obsada wykonawcza: fortepian; znak wydawniczy: G.V. 108 A.

14.
Tytuł: **Songe d'un Soldat = Sen żołnierza: Reverie: op. 211**
Kompozytor: **Wasilij Ariefjowicz Prisowski**
Autor okładki: nieznany

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Kieff, Varsovie: Léon Idzikowski, [b.r.]; druk: litografia C. Witanowski; obsada wykonawcza: fortepian; znak wydawniczy: L. 4752 I.

15.

Tytuł: **Vikingabalk: Marsch für Piano**
Kompozytor: **Wilhelm Peterson-Berger**
Autor okładki: sygnatura „J.S.” [?]

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Stockholm: Elkan & Schildknecht, [b.r.]; gatunek: marsz; obsada wykonawcza: fortepian

16.

Tytuł: **Compositions pour le piano**
Kompozytor: **Cécile Chaminade**
Autor okładki: **P. Borie**

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Paris: Enoch & Cie., [b.r.]; obsada wykonawcza: fortepian

17.

Tytuł: **Sérénade: pour piano: op. 92**
Kompozytor: **Wasilij Ariefjowicz Prisowski**
Autor okładki: nieznany

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Kieff, Varsovie: Leon Idzikowski, [b.r.]; gatunek: serenada; obsada wykonawcza: fortepian; znak wydawniczy: Л 2991 И

18.

Tytuł: **Irische Wachtparade (Arrival of the Gecks)**
Kompozytor: **Neil Moret**
Autor okładki: nieznany

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Berlin: C.M. Roehr; The Whitney Warner Pub. Co. Detroit, Mich., cop. 1903; druk: C.G. Röder, Leipzig; gatunek: marsz; obsada wykonawcza: fortepian; znak wydawniczy: S. W. 12

19.

Tytuł: **Durchlaucht Radieschen: Ausstattungsposse. Abends nach Neune: Polka**
Kompozytor: **Victor Hollaender**
Autor tekstu: **Julius Freund**
Autor okładki: nieznany

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Berlin: Apollo-Ver-

lag, cop. 1903; druk: C.G. Röder, Leipzig; obsada wykonawcza: głos i fortepian; znak wydawniczy: A. 434 V.

20.

Tytuł: **Schützenliesel-Walzer: nach Motiven der gleichnamigen Operette**
Kompozytor: **Edmund Eysler**
Aranżacja: **M. Schöniger**
Autor okładki: nieznany

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Leipzig: Josef Weinberger, cop. 1905; druk: Jos. Eberle & Co., Wien; data premiery operetki: 1905; gatunek: walc; obsada wykonawcza: fortepian; znak wydawniczy: J.W. 1432

21.

Tytuł: **Dwie pieśni: na głos mezzosopranowy z towarzyszeniem fortepianu. 1. Noc: wiersz T. Mianowskiego. 2. Koniczynka czterolistna: wiersz M. Mayerowej**
Kompozytor: **Jan Gall**
Autorzy tekstu: **Maria Mayerowa, Teodor Mianowski**
Autor okładki: nieznany

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Kraków: S.A. Krzyżanowski, [ok. 1905], wydanie 2; druk: C.G. Röder, Lipsk; data powstania kompozycji: 1901; obsada wykonawcza: głos i fortepian; znak wydawniczy: S. K. 227

22.

Tytuł: **Zakopiańskie mazury op. 191**
Kompozytor: **Adam Wroński**
Autor okładki: nieznany

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Kraków: A. Piwarski i Ska, [ok. 1905]; druk: Zakład art. litogr. C.G. Röder, Lipsk; obsada wykonawcza: fortepian; znak wydawniczy: A. P. & Ska 83 A. Piwarski i Ska

Dedykacja: „Wielmożnemu Panu Doktorowi Andrzejowi Chramcowi”.

23.

Tytuł: **Großstadtluft: lustiges potpourri**
Kompozytor: **Carl L. Heidenreich**
Autor okładki: nieznany

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Wien: Musik-Blätter, 1906; druk: Breitkopf & Härtel in Leipzig; gatunek: potpourri; obsada wykonawcza: fortepian z podłożonym tekstem; znak wydawniczy: VII.1

24.

Tytuł: **Aimer... souffrir!: Valse – Mélodie: op. 34**

Kompozytor: **Pierre Ferraris**

Autor okładki: **Georges Dola**

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Leipzig: D. Rather, cop. 1907; gatunek: walc; obsada wykonawcza: fortepian; znak wydawniczy: 3265

Dedykacja: „A ma fille Violette”.

25.

Tytuł: **Trois morceaux poétiques pour piano: op. 15 No. 3: Nuit étoilée: Nocturne**

Kompozytor: **Leone Ortica**

Autor okładki: nieznany

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Leipzig [i in.]: Gebrüder Hug & Co., cop. 1908; druk: litografia C.G. Röder, Leipzig; gatunek: nokturn; obsada wykonawcza: fortepian; znak wydawniczy: G. H. 4424

26.

Tytuł: **Florentiner Marsch: op. 214**

Kompozytor: **Julius Fučík**

Autor okładki: **Paul Telemann**

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Leipzig [i in.]: Bosworth & Co., cop. 1908; data powstania kompozycji: 1907; gatunek: marsz; obsada wykonawcza: fortepian z partią trąbki; znak wydawniczy: B.&Co 10698. 18274

27.

Tytuł: **Osiennija mieczty: wals: op. 26**

Kompozytor: **Abram Rejderman**

Autor okładki: nieznany

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Kijew: Knižnyj i Muzykalnyj Magazin Leona Idzikowskago, [ok. 1908]; druk: I.I. Czokołow; gatunek: walc; obsada wykonawcza: fortepian i skrzypce (wymienne z mandoliną lub fletem); znak wydawniczy: L. 2499 I.

Dedykacja: „K.L. Kondrackomu”.

28.

Tytuł: **Der Graf von Luxemburg: Operette in drei Akten**

Kompozytor: **Franz Lehár**

Autorzy tekstu: **Alfred Maria Willner, Robert Bodanzky**

Autor okładki: **Robert Sedlacek**

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Wien, Leipzig: W. Karczag & C. Wallner Musikverlag, Bühnenverlag und Vertrieb, cop. 1909; druk: R. v. Waldheim, Jos. Eberle & Co., Wien; gatunek: operetka; data premiery: 1909; obsada wykonawcza: wyciąg fortepianowy; znak wydawniczy: K. & W. 427

29.

Tytuł: **Die Geisha**

Kompozytor: **Sidney Jones**

Autor tekstu: **Harry Greenbank**

Autor okładki: nieznany

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Berlin: Verlag Ullstein, 1909; druk: Waldheim-Eberle A.G.; seria: Musik für Alle; Nr. 58; data premiery operetki: 1896; gatunek: wybrane utwory z operetki; obsada wykonawcza: fortepian z podłożonym tekstem; znak wydawniczy: M.f.A58

30.

Tytuł: **Les Millions d'Arléquin: balet en 2 actes de Marius Petipa: Sérénade**

Kompozytor: **Riccardo Drigo**

Autor okładki: nieznany

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Leipzig, Berlin: Jul. Heinr. Zimmermann, cop. 1910; druk: C.G. Röder, Leipzig; data premiery baletu: 1900; gatunek: serenada; obsada wykonawcza: fortepian; znak wydawniczy: Z. 4870

31.

Tytuł: **Die Post im Walde: Lied: op. 12**

Kompozytor: **Heinrich Schöffler**

Autor okładki: nieznany

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Berlin: Paul Fischer Musikalien Handlung (Ernst und Rudolf Fi-

scher), [ok. 1910]; gatunek: pieśń; obsada wykonawcza: głos i fortepian; znak wydawniczy: P.F. [znak ryby] 548

32.

Tytuł: **6 pieśni do słów Ibsena, Nietzschego i Heinego, op. 14**

Kompozytor: **Ludomir Różycki**

Autorzy tekstu: **Henrik Ibsen, Heinrich Heine, Friedrich Nietzsche**

Autor okładki: **Józef Karczewski**

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Berlin: Albert Stahl, Warszawa: Gebethner & Wolff, [ok. 1910]; druk: Leipzig: C.G. Röder; data powstania kompozycji: 1904-1906; obsada wykonawcza: głos i fortepian; znak wydawniczy: 31

33.

Tytuł: **Odpowiedź Andzi**

Kompozytor i autor tekstu: **Wincenty Rapacki, syn**

Autor okładki: nieznany

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Warszawa: Gebethner i Wolff, [ok. 1910]; druk: litografia C. Witanowski, Warszawa; gatunek: piosenka; obsada wykonawcza: głos i fortepian; znak wydawniczy: W. 2 K.

34.

Tytuł: **Was Blumen träumen! Op. 156**

Kompozytor: **Siegfried Translateur**

Autor okładki: nieznany

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Berlin: Musikverlag „Lyra”, cop. 1911; data powstania kompozycji: ok. 1900; gatunek: walc – intermezzo; obsada wykonawcza: fortepian

35.

Tytuł: **Wenn die Füßchen sie heben: Walzer: op. 165: nach Motiven der Operette Die keusche Susanne von Jean Gilbert**

Kompozytor: **Oscar Fetrás, Jean Gilbert**

Autor tekstu: **Georg Okonkowski**

Autor okładki: **Paul Telemann**

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Hamburg: Anton J. Benjamin, cop. 1911; druk: C.G. Röder, Leipzig; data premiery operetki: 1910; gatunek: walc; obsada wykonawcza: fortepian; znak wydawniczy: A. J. B. 3377

36.

Tytuł: **Eva Walzer: aus „Die moderne Eva”: Operette in 3 Akten**

Kompozytor: **Jean Gilbert, Camillo Morena**

Autorzy tekstu: **Georg Okonkowski, Alfred Schönfeld**

Autor okładki: **Paul Telemann**

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Berlin: Bühnenverlag Ahn & Simrock, cop. 1911; druk: C.G. Röder, Leipzig; gatunek: walc; obsada wykonawcza: fortepian z podłożonym tekstem; znak wydawniczy: B. 19

37.

Tytuł: **Operetten – Revue: grosses humoristisches Potpourri mit überlegtem Text op. 171**

Kompozytor: **Oscar Fetrás**

Autor okładki: nieznany

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Hamburg: Verlag von Anton J. Benjamin, cop. 1911; druk: C.G. Röder, Leipzig; gatunek: potpourri; obsada wykonawcza: fortepian z podłożonym tekstem; znak wydawniczy: A.J.B. 3561

38.

Tytuł: **Argentinischer Original Tango = Le vrai Tango Argentín (El Choclo)**

Kompozytor: **Angel Gregorio Villoldo**

Autor okładki: **Paul Telemann**

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Leipzig: Otto Junne, Paris: Edouard Salabert, cop. 1912; druk: F.M. Geidel, Leipzig; obsada wykonawcza: fortepian; znak wydawniczy: OJ 5049

39.

Tytuł: **Das haben die Mädchen so gerne: Marsch-Intermezzo aus der Posse Autoliebchen von Jean Kren**

Kompozytor: **Jean Gilbert**
Autor tekstu: **Alfred Schönfeld**
Autor okładki: nieznany

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Berlin: Thalia-Theater-Verlag, cop. 1912; gatunek: marsz-intermezzo; obsada wykonawcza: głos i fortepian; znak wydawniczy: T.T.V. 35

40.

Tytuł: **Auf der Reeperbahn Nachts um halb eins**
Kompozytor i autor tekstu: **Ralph Arthur Roberts**
Autor okładki: nieznany

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Hamburg: Heinrich Kreisler & Co., cop. 1912; druk: C.G. Röder, Leipzig; gatunek: pieśń; obsada wykonawcza: głos i fortepian; znak wydawniczy: H. 1326 K. & Co.

41.

Tytuł: **Destiny (Destinée, Schicksal): Valse Boston**

Kompozytor: **Sydney Baynes**
Autor okładki: nieznany

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Berlin: C.M. Roehr, Musikverlag, London: Swan & Co., cop. 1912; druk: Dr. Rokotnitz, Berlin; seria: Edition Roehr Berlin; No. 388; gatunek: walc bostoński; obsada wykonawcza: fortepian; znak wydawniczy: R. 2101

42.

Tytuł: **Pożegnanie: nastrojowa piosenka kabaretowa**

Kompozytor: **Stanisław Goldhammer**
Autor tekstu: **Edmund Bieder**
Autor okładki: nieznany

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Kraków: Księgarnia oraz Skład Nut S.A. Krzyżanowskiego, cop. 1913; druk: litografia A. Pruszyński, Kraków; obsada wykonawcza: głos i fortepian

43.

Tytuł: **Jagdstück: op. 17**
Kompozytor: **Oscar Kahnt**

18

Autor okładki: nieznany

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Berlin: B. Scheithauer, [b.r.]; druk: Lith. Anst. Paris & Co., Berlin; seria: Leichtere Vortragsstücke; obsada wykonawcza: fortepian; znak wydawniczy: B. S. 638

44.

Tytuł: **Jeu de Polo = Polo Play = Jena de Polo = Polo-Spiele: Fox-trot op. 191**

Kompozytor: **Oscar Fetrás**
Autor okładki: nieznany

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Hamburg, Leipzig: Verlag von Anton J. Benjamin, cop. 1914; druk: C.G. Röder, Leipzig; obsada wykonawcza: fortepian; znak wydawniczy: A.J.B. 4318

45.

Tytuł: **Pisnia umirajuszczago lebedia: op. 4**

Kompozytor: **A. Owenberg**
Autor okładki: nieznany

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Kief, Warszawa: Leon Idzikowski, cop. 1915; druk: G.M. Puchowicz, Rostow na Donu; obsada wykonawcza: fortepian; znak wydawniczy: Л. 5434 И.

46.

Tytuł: **Sześć pieśni: na jeden głos z towarzyszeniem fortepianu: op. 1**

Kompozytor: **Mieczysław Karłowicz**
Autorzy tekstów: **Kazimierz Gliński, Juliusz Słowacki, Maria Konopnicka, Kazimierz Tetmajer**
Autor okładki: **Mieczysław Karłowicz**

Miejsce i data wydania: Warszawa [i in.]: Gebethner i Wolff, [ok. 1915]; data powstania kompozycji: 1895-96; obsada wykonawcza: głos i fortepian; znak wydawniczy: G. 1836 W. – G. 1841 W.

Na okładce informacja: „Według rysunku M. Karłowicza”.

47.

Tytuł: **Nur wer die Sehnsucht kennt op. 161**

Kompozytor: **Siegfried Translateur**
Autor okładki: **Willy Dietrich**

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Berlin: Musikverlag „Lyra”, cop. 1916; druk: Berliner Musikalien Druckerei; gatunek: walc; obsada wykonawcza: fortepian; znak wydawniczy: M.L.53

48.

Tytuł: **Staropražské písničky: pro spěv a klavír nebo kytaru. Sbirka VI**

Kompozytor: **Karel Hašler**

Autor okładki: sygnatura „W”

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Praha, Lipsko, cop. 1916; gatunek: pieśń; obsada wykonawcza: głos z towarzyszeniem fortepianu i gitary; znak wydawniczy: 966

49.

Tytuł: **Vivat studenci!**

Kompozytor: **Jerzy Boczkowski**

Autor tekstu: **Andrzej Włast**

Autor okładki: **Stanisław Dobrzyński**

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Warszawa: I. Rzepecki, cop. 1917; druk: litografia J.F. Konarzewski i J. Mękarski, Warszawa; gatunek: pieśń; obsada wykonawcza: głos i fortepian; znak wydawniczy: J 21 R

Na ostatniej stronie drukowana adnotacja: „Za pozwoleniem cenzury niemieckiej dnia 18 XII 1917”.

50.

Tytuł: **My sweetheart is somewhere in France**

Kompozytor i autor tekstu: **Mary Earl**

Autor okładki: **Starmer**

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: New York: Shapiro, Bernstein & Co., Music Publishers, cop. 1917; obsada wykonawcza: głos i fortepian

51.

Tytuł: **Ali Baba (Gallito-Marsch): Spanisches Intermezzo – Two Step**

Kompozytor: **Santiago Lope**

Autor okładki: **Fritz W. Oehlschlägel**

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Berlin: C.M. Roehr, Musikverlag, Madrid: Sociedad Editorial de Musica,

cop. 1918; druk: Dr Rokotnitz, Berlin; seria: Edition Roehr Berlin; No. 519; obsada wykonawcza: fortepian; znak wydawniczy: C.M.R. 2109

52.

Tytuł: **Hiawatha: Gesellschaftstanz**

Kompozytor: **Carl Urban**

Objaśnienie układu tanecznego: **M. Kaulin**

Autor okładki: **Paul Zenker**

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Berlin: Theaterverlag Eduard Bloch, cop. 1918; seria: Gesellschafts-Tänze; 47; gatunek: taniec; obsada wykonawcza: fortepian z podłożonym tekstem; znak wydawniczy: E.B.570

53.

Tytuł: **Die Csikósbaroness: Operette in 3 Akten. Wenn der Himmel blau ist (Alle Jungen Pflanzen)**

Kompozytor: **Georg Jarno**

Autor tekstu: **Fritz Grünbaum**

Autor okładki: **Wolfgang Ortmann**

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Berlin-Halensee: Verlag „Harmonie”, cop. 1919; druk: Berliner Musikalien Druckerei [okładka], C.G. Röder, Leipzig [nuty]; obsada wykonawcza: głosy i fortepian; gatunek: duet z operetki; znak wydawniczy: 1076

54.

Tytuł: **Heut' muß ich mein Mäderl haben!**

Kompozytor: **Adorján Ötvös**

Autor tekstu: **Arthur Rebner**

Autor okładki: nieznanym

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Leipzig, Wien: M. Bárd Musik- und Bühnenverlag, cop. 1919; druk: Breitkopf & Härtel, Leipzig; gatunek: pieśń; obsada wykonawcza: głos i fortepian; znak wydawniczy: M.B. 5493½

55.

Tytuł: **Kubanischer Bauchtanz: Intermezzo**

Kompozytor: **Alfred Pickert**

Autor okładki: nieznanym

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Berlin: Richard Birnbach, cop. 1919; druk: Berliner Musikalien Druckerei; obsada wykonawcza: fortepian; znak wydawniczy: R.B. 754

56.

Tytuł: **Three o'clock in the morning = Drei Uhr morgens: Glocken-Walzer**

Kompozytor: **Julian Robledo**

Autor okładki: nieznany

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Zurich: Universum Verlags, cop. 1919; seria: Edition UVAG; No. 141; gatunek: walc bostoński; obsada wykonawcza: fortepian; znak wydawniczy: U. 69 V.

57.

Tytuł: **Lieschen, komm in die Diele!**

Kompozytor i autor tekstu: **Alex L. Kipke**

Autor okładki: **Paul Telemann**

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Berlin-Charlottenburg: Colosseum-Verlag, [cop. 1919]; gatunek: two-step (z tekstem); obsada wykonawcza: głos i fortepian; znak wydawniczy: C.V. 1

58.

Tytuł: **Terpsichore: Fox-trot**

Kompozytor: **John Lindsay-Theimer**

Autor okładki: **Paul Telemann**

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Berlin: Richard Birnbach, cop. 1919; druk: Berliner Musikalien Druckerei; obsada wykonawcza: fortepian; znak wydawniczy: R.B. 652

59.

Tytuł: **Rota (Hymn narodowy): op. 38 No. 2**

Kompozytor: **Feliks Nowowiejski**

Autor tekstu: **Maria Konopnicka**

Autor okładki: nieznany

Miejsce, wydawnictwo i data wydania: Warszawa: Gebethner i Wolff; Kraków: G. Gebethner i S-ka, cop. 1920; druk: litografia J. F. Konarzewski i J. Mękarski; data powstania kompozycji: 1910; gatunek: pieśń;

obsada wykonawcza: fortepian; oprac. w układzie łatwiejszym i trudniejszym, ze słowami; znak wydawniczy: G 6227 W

60.

Tytuł: **Wasena: Indische Totenbeschwörung op. 264**

Kompozytor: **Fr. Adolf Schrock**

Autor okładki: **K. Worm**

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Berlin: Hermann Löffler, Goldregen, cop. 1920; druk: Berliner Musikalien Druckerei; gatunek: intermezzo; obsada wykonawcza: fortepian; znak wydawniczy: 253

61.

Tytuł: **Auf einem persischen Markt = Sur un marché persan: Intermezzo-Szene**

Kompozytor: **Albert William Ketelbey**

Autor okładki: sygnatura „MAC”

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Mainz, Berlin: Otto Junne, Leipzig: Bosworth & Co., cop. 1920; druk: Hermann Löffler, Berlin; data powstania kompozycji: 1920; obsada wykonawcza: fortepian (częściowo z podłożonym tekstem); znak wydawniczy: B. & Co. 16240

62.

Tytuł: **Sonja: op. 98: Russische Ballade**

Kompozytor: **Eugen Pártos**

Autor tekstu: **Beda**

Autor okładki: **Marcel Vértés**

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Wien: Wiener Bohème-Verlag, cop. 1920; druk: Musikaliendruckerei von Josef Eberle, Wien; gatunek: ballada; obsada wykonawcza: głos i fortepian; znak wydawniczy: W. B. V. 212

63.

Tytuł: **Marche funèbre**

Kompozytor: **Fryderyk Chopin**

Autor tekstu: **Kornel Ujejski**

Autor okładki: **Edmund John**

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Warszawa: nakład B. Rudzkiego, [ok. 1920]; seria: Biblioteczka muzyczna; Nr. 137; gatunek: marsz; obsada wykonawcza: fortepian z dołączonym tekstem melodeklamacji; znak wydawniczy: B 1137 R

„Dzwony” K. Ujejskiego dołączono do nut jako tekst melodeklamacji na temat marsza pogrzebowego z „Sonaty b-moll” F. Chopina.

64.

Tytuł: **Ouvertüren Album: eine Sammlung der bekanntesten Ouvertüren in zwei Bänden: Violine und Piano. Band I**

Kompozytor: **Franz von Flotow, Adolphe Adam, Béla Kélér** i in.

Autor okładki: nieznany

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Mainz, Leipzig: B. Schott's Söhne, [b.r.]; druk: Stich und Druck von B. Schott's Söhne, Mainz; gatunek: uwertura; obsada wykonawcza: skrzypce i fortepian; seria: Edition Schott; No. 1551; znak wydawniczy: B. S. S. 32705

65.

Tytuł: **Bohème-Schlager: Grosses Schlagerpot-pourri op. 55**

Kompozytor: **Kurt Lubbe**

Autor okładki: nieznany

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Berlin: Berliner Bohème Verlag (Karl Brüll), cop. 1921; druk: Dr Rokotnitz, Berlin; seria: Edition Karl Brüll; gatunek: potpourri; obsada wykonawcza: fortepian, częściowo z podłożonym tekstem; znak wydawniczy: B.B.V. 610

66.

Tytuł: **Bajadéra: opereta o 3 jednáních**

Kompozytor: **Emmerich Kálmán**

Autorzy tekstu: **Julius Brammer, Alfred Grünwald**

Autor okładki: **Wolfgang Ortmann**

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Praha: Zdeněk Vlk., cop. 1921; druk: K. Tisch-Trojan, Nové Benátky; gatunek: operetka; obsada wykonawcza: głos i fortepian; znak wydawniczy: Z 991/998 V

Teksty pieśni w języku czeskim: Karel Fuksa, Vladimír Marek.

67.

Tytuł: **Tosca: due trascrizioni per pianoforte dalla grande fantasia per orchestra. Seconda trascrizione**

Kompozytor: **Giacomo Puccini**

Transkrypcja: **Émile Tavan**

Autorzy tekstu: **Luigi Illica, Giuseppe Giacosa**

Autor okładki: **Leopoldo Metlicovitz**

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Milano [i in.]; G. Ricordi e C., 1929, cop. 1921; obsada wykonawcza: fortepian z podłożonym tekstem; znak wydawniczy: 118547

68.

Tytuł: **Ha-ra-ki-ri: Grotoske**

Kompozytor: **John Lindsay-Theimer**

Autor okładki: sygnatura „**MVELLER**”

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Berlin: Richard Birnbach, cop. 1921; druk: Berliner Musikalien Druckerei; obsada wykonawcza: fortepian; znak wydawniczy: R. B. 1062

Dedykacja: „Meinem treu bewährten Freunde, Herrn Kapellmeister L. Löwenthal zu seinem tausendsten Konzert”.

69.

Tytuł: **Cara Memoria: Valse: op. 181**

Kompozytor: **Wasilij Ariefjowicz Prisowski**

Autor okładki: nieznany

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Kieff, Varsovie: Léon Idzikowski, [ok. 1921]; gatunek: walc; obsada wykonawcza: fortepian; znak wydawniczy: L. 3208 I.

70.

Tytuł: **Teo: Schottisch Espagnole**

Kompozytor: **Zygmunt Wiehler**

Autor okładki: nieznany

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Warszawa: Leon Idzikowski, cop. 1922; druk: litografia J.F. Konarzewski i J. Mękarski, Warszawa; gatunek: taniec; obsada wykonawcza: fortepian; znak wydawniczy: L 6907 I

71.

Tytuł: **Electric Girl: Dziecię me, niepunktualność twa...: shimmy fox: op. 101**

Kompozytor: **Helmburgh-Holmes**

Autor tekstu (słowa polskie): **Stanisław Ratold**

Autor okładki: nieznany

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Kijów, Warszawa: Leon Idzikowski, Berlin: Befa-Verlag, cop. 1922; druk: sztych K. Drzewiecki; obsada wykonawcza: fortepian z podłożonym tekstem; znak wydawniczy: L. 6945 I.

72.

Tytuł: **Le Soupir: „Westchnienie”: Nocturne pour piano: op. 100**

Kompozytor: **Wasilij Ariefjowicz Prisowski**

Autor okładki: nieznany

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Kiej: Leon Idzikowski, cop. 1923; druk: litografia C. Witanowski; data powstania kompozycji: 1913; gatunek: nokturn; obsada wykonawcza: fortepian; znak wydawniczy: L3519 J

73.

Tytuł: **Deux mots d'amour: shimmy: fox-trot**

Kompozytor: **Aleksander Piotrowski**

Autor tekstu: **Tadeusz Wołowski**

Autor okładki: sygnatura „**BDomański**”

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Warszawa: Wydawnictwo Muzyczne „Lira Polska”, Kijów: Leon Idzikowski, cop. 1923; druk: litografia J.F. Konarzewski i J. Mękarski, Warszawa, sztych [nut] K. Drzewiecki; obsada wykonawcza: głos i fortepian; znak wydawniczy: W. 108 M.

74.

Tytuł: **Výbor klavírních skladeb = Pièces choisies pour piano = Auswahl von Klavierkompositionen. III, Skladby těžké =**

Pièces difficiles = Schwere Kompositionen

Kompozytor: **Bedřich Smetana**, oprac. **Václav Štěpán**

Autor okładki: nieznany

22

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Praha: Mojmir Urbánek, cop. 1923; obsada wykonawcza: fortepian; znak wydawniczy: M.U. 1422

75.

Tytuł: **Orłow: operetka w trzech aktach. Nr. 2, Pani, to efekt bardzo tani!: shimmy**

Kompozytor: **Bruno Granichstaedten**

Autor tekstu: **Julian Tuwim**

Autor okładki: nieznany

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Warszawa: nakład i własność B. Rudzkiego, Wiedeń, Berlin: Edition Bristol, cop. 1925; druk: litografia J.F. Konarzewski i J. Mękarski, Warszawa; data premiery operetki „Orłow”: 1925; obsada wykonawcza: głos i fortepian; znak wydawniczy: B 781 R

76.

Tytuł: **Musikalisches Zauberland. Band 1: Album berühmter Klavier-Kompositionen in leichter Spielart** (zusammengestellt und

herausgegeben von S. Translateur)

Kompozytor: **Marc Roland, Adolf Pastory, Wilhelm Aletter** i in.

Autor okładki: **K. Worm**

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Berlin: Musikverlag „Lyra”, cop. 1925; druk: Berliner Musikalien Druckerei; gatunek: marsz, serenada, walc itp.; obsada wykonawcza: fortepian; znak wydawniczy: M. L. 128

77.

Tytuł: **Ei úchnjem! Lied der Barkenschlepper an der Wolga = Chant des bateliers sur la Wolga =**

Song of the haulers on the Wolga =

Ej, uchniem! Piesnia Wołżskich Burtakow

Kompozytor: pieśń tradycyjna

Aranżacja: **Alfred Kleinpaul**

Autor okładki: nieznany

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Leipzig: Anton J. Benjamin, cop. 1925; druk: F.M. Geidel, Leipzig; seria: Musikalisches Universum; No. 4315 (1 Bg.); obsada wykonawcza: transkrypcja na fortepian solo; znak wydawniczy: A. J. B. 8376

78.

Tytuł: **Pianista z dancingu**

Kompozytor: **Szymon Kataszek**

Autor tekstu: **Kazimierz Oberfeld**

Autor okładki: sygnatura **Blan.** lub **BLan.** [?]

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Warszawa [i in.]: nakład Gebethnera i Wolffa, cop. 1925; druk: litografia C. Witanowski, sztych K. Drzewiecki; gatunek: walc-boston; obsada wykonawcza: głos i fortepian; znak wydawniczy: G. 6504 W.

Dedykacja: „Pannie Dwidzi Żychoniównie”.

79.

Tytuł: **Król Kawy: operetka w 3 aktach**

Harrymana i Maya. Nr 3, To jest nasz kochanek ...: Charleston

Kompozytor: **Artur Tadeusz Müller**

Autor tekstu: **Marian Hemar**

Autor okładki: **Fryderyk Kleinmann**, sygnatura Fryc Kleinmann 927

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Lwów: G. Seyfarth, [ok. 1925]; obsada wykonawcza: głos i fortepian; znak wydawniczy: G.S. 577

Na okładce: pseudonim M. Hemara „Harryman”.

80.

Tytuł: **Mein singendes klingendes Wien: eine Auslese der schönsten und bekanntesten Wiener Lieder**

Kompozytorzy: **Emmerich Kálmán, Ralph Benatzky, Rudolf Siczynski** i in.

Autorzy tekstu: **Julius Brammer, Alfred Grünwald, Ralph Benatzky** i in.

Autor okładki oraz ilustracji przy wybranych utworach: **Franz Stassen**

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Berlin: Drei Masken-Musik, cop. 1926; druk: Oscar Brandstetter, Leipzig–Berlin; gatunek: pieśń; obsada wykonawcza: głos i fortepian; znak wydawniczy: D.M.M. 4000

81.

Tytuł: **Zosieńka: Boston**

Kompozytor: **Szymon Kataszek**

Autor tekstu: **Jerzy Gur**

Autor okładki: **Stanisław Dobrzyński**

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Warszawa [i in.]: Gebethner i Wolff, cop. 1926; druk: litografia J.F. Konarzewski i J. Mękarski, Warszawa; gatunek: walc bostoński; obsada wykonawcza: głos i fortepian; znak wydawniczy: G 6564 W

Dedykacja: „Pannie Zosieńce Herczwolfównie”.

82.

Tytuł: **Moja Mania (Was macht der Mayer am Himalaya): foxtrot**

Kompozytor: **Anton Profes**

Autor tekstu: **Andrzej Włast**

Autor okładki: **Otto Dely**

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Berlin: Drei Masken Verlag, cop. 1926; Warszawa: J. Altschuler, 1927; obsada wykonawcza: głos i fortepian; znak wydawniczy: J.A. 86

83.

Tytuł: **Witaj Warszawo!**

Kompozytor: **Szymon Kataszek**

Autor tekstu: **Andrzej Włast**

Autor okładki: **Stanisław Dobrzyński**

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Warszawa: Gebethner i Wolff, 1926; druk: litografia J.F. Konarzewski i J. Mękarski, Warszawa; gatunek: shimmy fox; obsada wykonawcza: głos i fortepian; znak wydawniczy: G. 6562 W.

Na okładce: pieczęć „Gratisowy” i napis „Wielki sukces teatru Qui pro Quo”.

84.

Tytuł: **Ja się boję sama spać!: shimmy - fox**

Kompozytor: **Jerzy Petersburski**

Autor tekstu: **Andrzej Włast**

Autor okładki: **Stanisław Dobrzyński**

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Warszawa [i in.]: Gebethner i Wolff, cop. 1926; druk: litografia J.F. Konarzewski i J. Mękarski, Warszawa; obsada wykonawcza: głos i fortepian; znak wydawniczy: G. 6565 W.

Napis na okładce: „Wielki sukces Zuli Pogorzelskiej – popularna piosenka teatru «Perskie Oko»”.

85.

Tytuł: **Serca: shimmy: wykonywane w operetce „Lady Chic”**

Kompozytor i autor tekstu: **Wacław Julicz**

Autor okładki: **Lucjan Jagodziński**

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Warszawa: Lira Polska: Sgł. Gebethner i Wolff, cop. 1926; druk: litografia J.F. Konarzewski i J. Mękowski, Warszawa; obsada wykonawcza: głos i fortepian; znak wydawniczy: L 333 P

Napis na okładce: „Z repertuaru teatru K. Niewiarowskiej”.

86.

Tytuł: **Miłość: blues**

Kompozytor: **Jerzy Petersburski**

Autor tekstu: **Andrzej Włast**

Autor okładki: **Marian Walentynowicz**

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Warszawa: Gebethner i Wolff, cop. 1927; druk: litografia J.F. Konarzewski i J. Mękowski, Warszawa; obsada wykonawcza: głos i fortepian; znak wydawniczy: G. 6663 W.

Dopisek nad tytułem: „Blues śpiewany w «Perskiem Oku» przez Nelę Herten”.

87.

Tytuł: **Rafałek jeszcze kawałek!: foxtrot**

Kompozytor: **Jerzy Petersburski**

Autor tekstu: **Andrzej Włast**

Autor okładki: **Marian Walentynowicz**

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Warszawa: Gebethner i Wolff, cop. 1927; druk: litografia J.F. Konarzewski i J. Mękowski, Warszawa; obsada wykonawcza: głos i fortepian; znak wydawniczy: G. 6651 W.

Dopisek nad tytułem: „Znakomita kreacja L. Sempolińskiego w teatrze «Nowości»”.

88.

Tytuł: **Der Zarewitsch: Potpourri aus der Operette**

24

Kompozytor: **Franz Lehár**

Autorzy tekstu: **Béla Jenbach, Heinz Reichert**

Autor okładki: **Willy Herzig**

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Wien: Glocken-Verlag, cop. 1927/1938; druk: Oscar Brandstetter, Leipzig-Berlin; gatunek: potpourri; obsada wykonawcza: fortepian z podłożonym tekstem; znak wydawniczy: G.V. 129

89.

Tytuł: **Wanda: nowe tango argentyńskie z Teatru „Morskie Oko”**

Kompozytor: **Jerzy Petersburski, Kazimierz Englard**

Autor tekstu: **Andrzej Włast**

Autor okładki: **Marian Walentynowicz**

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Warszawa [i in.]: Gebethner i Wolff, cop. 1928, wydanie 8; druk: litografia J. Konarzewski; Zakłady Graficzne E. i Dra K. Koziańskich, Warszawa; obsada wykonawcza: głos i fortepian; znak wydawniczy: G 6756 W

Tekst przy tytule: „Wielki sukces St. Nowickiej i E. Bodo”; wewnątrz reklama krawatów.

90.

Tytuł: **1000 Takte Tanz. Band 4. 22 der populärsten Tanz- und Gesangs-Schlager**

Kompozytorzy: **Robert Stolz, Willy Rosen,**

Werner R. Heymann i in.

Autorzy tekstów: **Walter Reisch, A. Robinson,**

Kurt Schwabach i in.

Autor okładki: **Willy Herzig**

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Berlin: Alrobi, cop. 1928-1930; druk: Oscar Brandstetter, Leipzig-Berlin; gatunek: pieśń, taniec; obsada wykonawcza: głos i fortepian; znak wydawniczy: Alrobi 310

91.

Tytuł: **Beim Tanz der Jugend. Band 10**

Kompozytor: **Ralph Erwin, Emmerich Kálmán,**

Robert Stolz i in.

Opracowanie: **Hermann Krome**

Autorzy tekstu: **Fritz Rotter, Julius Brammer, Alfred Grünwald** i in.

Autor okładki: **Willy Herzig**

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Berlin [i in.]: Drei Masken Verlag, cop. 1928-1929; druk: Berliner Musikalien-Druckerei; gatunek: tango, pieśń, foxtrot itp.; obsada wykonawcza: fortepian (częściowo z podłożonym tekstem); znak wydawniczy: D.M.V. 4028

92.

Tytuł: **Szkoda twoich łez dziewczyno...: czarujące tango z rewji „Cała Warszawa” w teatrze „Morskie Oko”**

Kompozytor: **Artur Gold**

Aranżacja: **Henryk Wars**

Autor tekstu: **Andrzej Włast**

Autor okładki: **Jerzy Radlicz**

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Warszawa [i in.]: Gebethner i Wolff, cop. 1929; druk: litografia J. Konarzewski, Warszawa, sztych W. Kościesz; seria: Cała Warszawa śpiewa; 136; obsada wykonawcza: głos i fortepian; znak wydawniczy: 6858 W.

Wewnątrz reklama krawatów, na 3. stronie grafika z reklamą innych piosenek.

93.

Tytuł: **An der schönen blauen Donau op. 314**

Kompozytor: **Johann Strauss, syn**

Autor okładki: **E. Dutoit**

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Leipzig, Zürich: Verlag Walther Reissbrodt, [b.r.]; data powstania kompozycji: 1867; gatunek: walc; obsada wykonawcza: fortepian; znak wydawniczy: W.R. 173

94.

Tytuł: **Weihnachts-Sang**

Autor okładki: **Paul Telemann**

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Berlin: Richard Birnbach, [b.r.]

95.

Tytuł: **Sapho: valse – boston op. 35**

Kompozytor: **Tadeusz Karol Górczyński**

Autor okładki: sygnatura „LJ.”

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: [b.m.]: Wydawnictwo Stowarzyszenia Pracowników Księgarskich, [b.r.]; druk: sztych K. Drzewiecki, litografia J.F. Konarzewski i J. Mękarski, Warszawa; gatunek: walc bostoński; obsada wykonawcza: fortepian; znak wydawniczy: S.P. 1004 K.W.

96.

Tytuł: **Żegnaj...: piękne tango z rewji „Bawmy się razem” w teatrze „Morskie Oko”**

Kompozytor: **Jerzy Petersburski**

Aranżacja: **Henryk Wars**

Autorzy tekstu: **Andrzej Włast, Artur Tur**

Autor okładki: **Jerzy Radlicz**

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Warszawa: Gebethner i Wolff, cop. 1930; druk: litografia J. Konarzewski, Warszawa, sztych W. Kościesz; seria: Co Śpiewa Warszawa; 156; obsada wykonawcza: głos i fortepian; znak wydawniczy: G. 6913 W.

W środku reklamy wytwórni Syrena Elektro, płyt Odeon, płyt Parlophon: „Nagrane na płytach Syrena Elektro jedynie udoskonalonych”, „Płyty Odeon to szczyt doskonałości – nagrania elektryczne”, „Wszystkie przeboje na płytach Parlophon: światowej marki Parlophon”.

97.

Tytuł: **Cała Warszawa: 6/8 nowy przebój taneczny**

Kompozytor: **Rolt-Karasiński**

Autor tekstu: **Andrzej Włast**

Autor okładki: nieznanym

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Warszawa: Nakład I. Rzepeckiego, [ok. 1930]; druk: Kooperatywa Pracowników Drukarskich, Warszawa; seria: Walce i Bostony w Taniem Wydaniu Minjaturowem; Nr. 688; obsada wykonawcza: fortepian z podłożonym tekstem

Na okładce fotografia *Lucyny Messal*.

98.

Tytuł: **Śpiewaj... tango: jedyne tango z wielkiej rewji karnawałowej w teatrze Morskie Oko p.t. „Hallo, Malicka i Sawan!”**

Kompozytor: **Jerzy Petersburski**

Aranżacja: **Iwo Wesby**
Autor tekstu: **Andrzej Włast**
Autor okładki: nieznany

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Warszawa: Gebethner i Wolff, cop. 1931; druk: litografia J. Konarzewski, Warszawa, szych W. Kościesz; seria: Co Śpiewa Warszawa; 180; obsada wykonawcza: głos i fortepian; znak wydawniczy: G. 6960W.

99.

Tytuł: **Jesienne róże: Piękne tango z rewji „Przebój Warszawy” z teatru „Morskie Oko”**
Kompozytor: **Artur Gold**
Aranżacja: **Iwo Wesby**
Autor tekstu: **Andrzej Włast**
Autor okładki: sygnatura „L.Ch”

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Warszawa: A. Włast: F. Grąbczewski, cop. 1932, wydanie 4; druk: litografia „Fletnia”; obsada wykonawcza: głos i fortepian; znak wydawniczy: A. 37W.

Dopisek przy tytule: „Piosenka T. Mankiewiczówny i A. Żabczyńskiej”.

100.

Tytuł: **Miłość ci wszystko wybaczy: walc**
Kompozytor: **Henryk Wars**
Autor tekstu: **Julian Tuwim**
Autor okładki: nieznany

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Warszawa: Gebethner i Wolff, cop. 1933, nakład 2; druk: szych K. Drzewiecki, druk H. Imielski; data powstania kompozycji: 1933; obsada wykonawcza: głos i fortepian; seria: Co Śpiewa Warszawa; 227; znak wydawniczy: G. 7061W.

Na okładce pseudonim Juliana Tuwima – „Oldlen”, napis: „Produkcja «Blok – Muza Film» – reż. M. Krawicz” oraz na zdjęciu pieśniarki: „Kreacja Hanki Ordonówny”, a także wariant tytułu utworu: „Miłość ci wszystko wybaczy”. Dopisek nad tytułem utworu: „Motyw przewodni śpiewany przez H. Ordonównę w filmie «Szpieg w masce» prod. «Blok – Muza Film»”.

101.

Tytuł: **O Madona!: Sérénade chantée par Jan Kiepura dans le film „Tout pour l'amour”**

Kompozytor: **Bronisław Kaper, Walter Jurmann**
Autor tekstu: **Charles-Louis Pothier**
Autor okładki: sygnatura „Arribet”

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Paris, Bruxelles: Editions Salabert; Wiener Bohême, cop. 1933; druk: Imp. Laroche; data premiery filmu: 1933; gatunek: serenada; obsada wykonawcza: głos i fortepian; znak wydawniczy: E.A.S 8850; polski tytuł filmu „Zdobycie cię muszę”

102.

Tytuł: **Upić się warto: tango**
Kompozytor: **Paweł Aśtanowicz, Marian Hemar**
Autor tekstu: **Marian Hemar**
Autor okładki: **Fryderyk Kleinmann**

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Lwów: „Pro Arte”, cop. 1934; druk: Piller-Neumann, Lwów, szych „Pro Arte”; obsada wykonawcza: głos i fortepian

Na okładce sygnatura grafika: „Fryc Kleinmann”.

103.

Tytuł: **Tylko z tobą i dla ciebie: tango**
Kompozytor: **Henryk Wars**
Autorzy tekstu: **Jerzy Nel, Ludwik Starski**
Autor okładki: nieznany

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Warszawa: Nowa Scena, cop. 1934; druk: litografia „Fletnia”, szych J. Rynszak, Druk[arnia] „Carbonizacja”; obsada wykonawcza: głos i fortepian; znak wydawniczy: N. 26 S.

Napis na okładce: „Wielki przebój Eugeniusza Bodo z filmu «Pieśniarz Warszawy»” oraz zdjęcie E. Bodo.

104.

Tytuł: **Dowidzenia [sic!]: walc angielski**
Kompozytor: **Adam Lenczowski**
Autor tekstu: **Janusz Stępowski**
Autor okładki: **Lucjan Jagodziński**

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Warszawa: M. Arct, cop. 1935; druk: litografia i szych J. Konarzewski, Warszawa; obsada wykonawcza: głos i fortepian

Napis na okładce: „Z repertuaru Janiny Romanówny”.

105.

Tytuł: **Wieczorny Dzwon = Evening Bells: Tango**

Kompozytor: **Billy Golwyn**

Autorzy tekstu: **Walter Voigt, Billy Golwyn**

Tekst polski (tłum. z niem.): **Bogumił Kuroń**

Autor okładki: sygnatura „**LŁ**”

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Warszawa: Wydawnictwo Fermata, cop. 1936; druk: litografia „Fletnia”, sztych J. Rynczak; obsada wykonawcza: głos i fortepian

106.

Tytuł: **6 Grüsse aus Spanien: 6 Original-Tangos**

Kompozytor: **Pietro Codevilla, Juan Llossas, Eduardo Bianco**

Autor okładki: nieznany

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Berlin: Cesar R. Bahar Edition „Baltic”; Musikverlag Leonardi Piero, cop. 1937-1941; druk: Berliner Merkantil- und Musikalien-Druckerei Hannes Helm, Berlin; gatunek: tango; obsada wykonawcza: fortepian

107.

Tytuł: **Sunflower = Sonnenblume op. 32**

Kompozytor: **Leo Eysoldt**

Autor okładki: **Heinz Lohmar**

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Berlin: Karl Brüll (Berliner Bohème-Verlag), [b.r.]; druk: Dr. Rokotnitz, Berlin; gatunek: shimmy-foxtrot; obsada wykonawcza: fortepian; znak wydawniczy: B.B.V.773A

108.

Tytuł: **Fetrás=Album: 21 bekanntesten und beliebtesten Werke von Oscar Fetrás. Band 1**

Kompozytor: **Oscar Fetrás**

Autor okładki: nieznany

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Hamburg: Anton J. Benjamin, [b.r.]; gatunek: marsz, walc itp.; obsada wykonawcza: fortepian solo, fortepian z podłożonym tekstem; znak wydawniczy: A.J.B. 6234

109.

Tytuł: **Hochzeitsnacht im Paradies**

Kompozytor: **Friedrich Schröder**

Autorzy tekstu: **Heinz Hentschke, Günther Schwenn**

Autor okładki: **Kurt Hilscher**

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Berlin: Peter Schaeffers Musikverlag, cop. 1942; druk: Berliner Merkantil- und Musikalien-Druckerei Hannes Helm, Berlin; gatunek: operetka; data premiery operetki: 1942; obsada wykonawcza: głos i fortepian; znak wydawniczy: P.168 Sch.

110.

Tytuł: **Piosenka o mojej Warszawie**

Kompozytor i autor tekstu: **Albert Harris**

Autor okładki: **Maria Bilińska**

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Warszawa: Skład Główny E. Kuthana, cop. 1945; druk: litografia St. Rynczak, sztych J. Rynczak; obsada wykonawcza: głos i fortepian; znak wydawniczy: E. 11 K.

111.

Tytuł: **Twe łzy: tango**

Kompozytor: **Edward Niziński**

Aranżacja: **K. Koch**

Autor tekstu: **L. Ziółtek**

Autor okładki: sygnatura „**W. Lewandowski 46**”

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Katowice: Univer-sum, cop.1946; druk: sztych W. Lewandowski, fotolit. C. Przytułski, Sosnowiec; obsada wykonawcza: głos i fortepian; znak wydawniczy: R/10545; pieczęć: Księgarnia Akademicka, Wrocław

112.

Tytuł: **Szczęściu trzeba wyjść na spotkanie...: slow fox**

Kompozytor: **Jerzy Harald**

Autor tekstu: **Zbigniew Lipczyński**

Autor okładki: nieznany

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Katowice: Wydawnictwo Muzyczne Akord, cop. 1946; druk:

Drukarnia Państwowa w Bytomiu; obsada wykonawcza: głos i fortepian; znak wydawniczy: W. M. A. 3

113.

Tytuł: **A ja chcę mieszkać w Warszawie: piosenka**

Kompozytor: **Franciszka Leszczyńska**

Autor tekstu: **Jan Brzechwa**

Autor okładki: **Witold Kalicki**

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Warszawa: Wydawnictwo E. Kuthana, A. Lewandowski, cop. 1946; druk: sztych J. Rynczak, litografia St. Rynczak, Warszawa; obsada wykonawcza: głos i fortepian; znak wydawniczy: E. 12 K.

Dedykacja: „Tekst piosenki ofiarowuje p. Zofii Sykulskiej autor”.

114.

Tytuł: **Pieśń o Monte Cassino [Czerwone maki na Monte Cassino]**

Kompozytor: **Longin Alfred Schütz**

Układ: **Jan Orland**

Autor tekstu: **Feliks Konarski**

Autor okładki: **Alfred Żmuda**

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Kraków: Wydawnictwo Cracovia, [ok. 1946]; druk: Druk[arnia] „Polonia”, Zakopane; data powstania kompozycji: 17/18 maja 1944; gatunek: pieśń; obsada wykonawcza: głos i fortepian; pełny tekst pieśni na ostatniej stronie

115.

Tytuł: **Czy pamiętasz tę noc w Zakopanem?: tango**

Kompozytor i autor tekstu: **Zygmunt Karasiński**

Autor okładki: **Witold Kalicki**

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Warszawa: Wydawnictwo E. Kuthana, A. Lewandowski, cop. 1946; druk: litografia St. Rynczak; obsada wykonawcza: głos i fortepian; znak wydawniczy: E. 16 K.

116.

Tytuł: **I znów nadeszła jesień: tango**

Kompozytor i autor tekstu: **Eugeniusz Lotar**

Autor okładki: nieznany

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Katowice: Wydawnictwo „Universum”, cop. 1947; druk: Drukarnia nr 4, Katowice; sztych Wł. Lewandowski; obsada wykonawcza: głos i fortepian; znak wydawniczy: R 26683

Dedykacja drukowana: „W.P. Dyr. Br. Dąbrowskiemu”.

117.

Tytuł: **Obojętne!...: piosenka-walc**

Kompozytor: **Tadeusz Kwieciński**

Autor tekstu: **Roman Kwiatkowski**

Autor okładki: sygnatura „**M.S. 47**”

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Warszawa: Chłopska Spółdzielnia Wydawnicza, 1947; druk: litografia Łódzkiego Instytutu Wydawniczego, sztych J. Rynczak; obsada wykonawcza: głos i fortepian; znak wydawniczy: C.S.W. 2

Wewnątrz napis: „Nagrane na płytach gramofonowych”.

118.

Tytuł: **Śpiewający zwierzynek: pieśni dla dzieci na 1 lub 2 głosy z towarzyszeniem fortepianu: op. 29**

Kompozytor: **Mieczysław Drobner**

Autor tekstu: **Jan Brzechwa**

Autor okładki: **Olga Siemaszko**

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Warszawa: „Czytelnik”, 1947; druk: sztych J. Rynczak; seria: Biblioteka Szkoły Umuzykalniającej; 30; gatunek: pieśni; obsada wykonawcza: głos i fortepian; znak wydawniczy: Nr. 30 B.S.U.

Na okładce sygnatura graficzki: „OS”.

119.

Tytuł: **Zawiany świat: walczyk zimowy**

Kompozytor i autor tekstu: **Zbigniew Lipczyński**

Autor okładki: nieznany

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Katowice: Wydawnictwo „Universum”, cop. 1947; druk: Drukarnia nr 4, Katowice, sztych W. Lewandowski; obsada wykonawcza: głos i fortepian

120.

Tytuł: **Pójdź! Pójdź! Pójdź!: tango**
Kompozytor i autor tekstu: **Edward Ciesielski**
Opracowanie: **W. Czyż**
Autor okładki: nieznan

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Warszawa: Gebethner i Wolff, cop. 1947; druk: szych J. Rynczak, litografia St. Rynczak, Warszawa; seria: Co Śpiewa Warszawa; 9; obsada wykonawcza: głos i fortepian; znak wydawniczy: G. 7171 W.

121.

Tytuł: **Czerwone maki na Monte Cassino: na fortepian, śpiew lub akordeon**
Kompozytor: **A. Siuto**
Opracowanie: **H. Rutkowski**
Autor tekstu: **Feliks Konarski**
Autor okładki: **Kazimierz Cichoniak**

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Poznań: Nakładem Poznańskiej Spółki Wydawniczej, [ok. 1947]; data powstania kompozycji: 17/18 maja 1944; gatunek: pieśń; obsada wykonawcza: głos i fortepian, akordeon; znak wydawniczy: K-8384; pełny tekst pieśni na ostatniej stronie

122.

Tytuł: **To wszystko przez ciebie!: piosenka o Warszawie**
Kompozytor: **Zygmunt Karasiński**
Autor tekstu: **Aleksander Antoniewicz**
Autor okładki: **Witold Kalicki**

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Warszawa: Wydawnictwo E. Kuthana, cop. 1949; druk: litografia St. Rynczak, Warszawa; obsada wykonawcza: głos i fortepian; znak wydawniczy: E. 47 K.

123.

Tytuł: **Nowa wiosna: walc angielski**
Kompozytor: **Tadeusz Kwieciński**

Autor tekstu: **Eugeniusz Żytomirski**
Autor okładki: **Witold Kalicki**

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Warszawa: Wydawnictwo E. Kuthana, cop. 1949; druk: szych J. Rynczak, litografia St. Rynczak, Warszawa; obsada wykonawcza: głos i fortepian; znak wydawniczy: E. 35 K.

124.

Tytuł: **Przeminęło z wiatrem: walc angielski**
Kompozytor: **Adam Lewandowski**
Autor tekstu: **Sewer**
Autor okładki: **Witold Kalicki**

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Warszawa: E. Kuthana, A. Lewandowski, cop. 1949; druk: litografia St. Rynczak, Warszawa; obsada wykonawcza: głos i fortepian; znak wydawniczy: E. 10 K.

125.

Tytuł: **Caballero: tango**
Kompozytor: **Tadeusz Kwieciński**
Autor tekstu: **Zbigniew Drabik**
Autor okładki: **Maria Bilińska**

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Warszawa: Wydawnictwo Muzyczne Arcta, cop. 1950, wydanie 2; druk: szych J. Rynczak, litografia St. Rynczak, Warszawa; obsada wykonawcza: głos i fortepian; znak wydawniczy: W. M. A. 79

126.

Tytuł: **W rytmie niezapomnianych tang: na fortepian i śpiew**
Kompozytorzy: **Anatoliusz Horbowski, Jerzy Lawina-Świętochowski, Adam Lewandowski** i in.
Autorzy tekstów: **Jerry, Jerzy Lawina-Świętochowski, Emanuel Schlechter** i in.
Autor okładki: nieznan

Miejsce, wydawnictwo, data wyd.: Warszawa: Przedstawicielstwo Wydawnictw Polskich, cop. 1957; druk: Stołeczne Zakłady Graficzne Nr 4.

INDEKS

kompozytorów, grafików, autorów tekstów

Opracowały: Monika Janowiak-Janik i Joanna Gul

Biogramy zostały z założenia opracowane w sposób zwięzły. Zaakcentowano ewentualne związki z Wrocławiem lub Śląskiem. W przypadku mało znanych lub zapomnianych już dziś twórców pojawiały się trudności ze skompletowaniem danych biograficznych. Biogramy zawierają wówczas takie dane, które były możliwe do ustalenia w wiarygodnych źródłach. Numery na końcu hasła oznaczają pozycje w katalogu nut.

Adam Adolphe Charles (1803-1856), francuski kompozytor, krytyk muzyczny i pedagog. Tworzył opery, balety, utwory religijne, fortepianowe, kameralne 64

Adolfson G. – zob. Sonnenfeld Adolf Gustaw

Aletter Wilhelm (1867-1934), niemiecki kompozytor, pianista, skrzypek 76

Antoniewicz Aleksander (1919-1972), właśc. Aleksander Woysym-Antoniewicz, pisarz, autor tekstów i satyryk 122

Aślanowicz Paweł (1907-1979), polski kompozytor i prawnik. Pisał muzykę do kabaretów oraz rozgłośni Polskiego Radia we Lwowie 102

Barbizet Antoine (1821-1866), francuski ilustrator 1

Baynes Sydney (1879-1938), angielski kompozytor, dyrygent, wieloletni pracownik BBC 41

Beda – zob. Löhner-Beda Fritz

Benatzky Ralph (1884-1957), austriacki kompozytor pochodzenia czeskiego; autor operetek („Die drei Mousketiere”), komedii muz. („Meine Schwester und Ich”), oper, pieśni, utworów rozrywkowych 80

Bianco Eduardo (1892-1959), argentyński kompozytor, skrzypek 106

Bieder Edmund (1874-1937), poeta, publicysta 42

Bilińska Maria, graficzka, [? Maria Bilińska-Kalicka (1912-1990)] 110, 125

Boczkowski Jerzy (1882-1953), kompozytor, reżyser, dyrektor teatralny, współzałożyciel warszawskiego teatryku Qui pro Quo 49

Bodanzky Robert (1879-1923), austriacki dziennikarz, poeta i dramaturg 28

Borie P., grafik 16

Brammer Julius (1877-1943), austriacki librecista i autor tekstów; współpracował m.in. z E. Kálmánem, E. Eyslerem, R. Stolzem 66, 80, 91

Brzechwa Jan (1898-1966), poeta, satyryk. W oparciu o jego teksty powstało wiele pieśni dla dzieci, pieśni chóralnych oraz masowych 113, 118

Chaminade Cécile Louise Stéphane (1857-1944), francuska kompozytorka i pianistka; autorka utworów fortepianowych, pieśni, symfonii „Les Amazones”, baletu „Carlihoé”, opery komicznej „La Sévillane” 16

Chopin Fryderyk (1810-1849), polski kompozytor i pianista 63

Cichoniak Kazimierz (1907-1982), drukarz, grafik, specjalizował się w ekslibrisie. Od 1928 r. działał w Poznaniu, w 1951 zmienił nazwisko na Cichoński 121

Ciesielski Edward, kompozytor, autor tekstów 120

Codevilla Pietro (1897-1979), kompozytor 106

Czyż W. (1924-1976), aranżer 120

Daniels Charles N. (1878-1943), pseud. Neil Moret, amerykański kompozytor i autor tekstów 18

Dely Otto (1884-1935), sygn. Dely, grafik austriacki, związany m.in. z Wiener-Boheme-Verlag, dla którego ilustrował okładki nut muzyki popularnej 82

Dietrich Willy, grafik 47

Dobrzyński Stanisław (1897-1949), sygn. S.D, STANDO, malarz, grafik, karykaturzysta; publikował m.in. w „Kurierze Porannym”. Tworzył ilustracje książkowe, afisze teatralnie i dekoracje (np. dla teatrów Morskie Oko i Qui pro Quo) 49, 81, 83, 84

Dola Georges (1872-1950), właśc. Edmond Vernier, francuski grafik, malarz, litograf; twórca plakatów filmowych i teatralnych oraz ilustracji dla wydawnictw muzycznych 24

Drabik Zbigniew (1907-1944), kompozytor, autor tekstów 125

Drigo Riccardo (1846-1930), włoski kompozytor, dyrygent i pianista 30

Drobner Mieczysław (1912-1986), kompozytor, pedagog, dyrygent, muzykolog, autor podręczników do akustyki i instrumentoznawstwa. Obok utworów dla dzieci tworzył także dzieła fortepianowe, chóralne, pieśni 118

Dutoit E. [? Elisabeth Dutoit], ilustrator [ka?] 93

Earl Mary – zob. King Robert A. „Bobo”

Englard Kazimierz (?-ok. 1942), kompozytor, pianista, harmonista, dyrygent, jeden z pionierów jazzu w Polsce 89

Erwin Ralph (1896-1943), pseud. Harry Wright, właśc. Erwin Vogl, austriacki kompozytor muzyki rozrywkowej (m.in. „Całuję twoją dłoń, madame”) i filmowej 91

Eysler Edmund (1874-1949), austriacki kompozytor operetkowy („Brat Straubinger”, „Złota majstrowa”) 20

Eysoldt Leo, kompozytor 107

Ferraris Pierre, kompozytor 24

Fetrás Oscar (1854-1931), właśc. Otto Friedrich Faster, niemiecki kompozytor popularnych tańców, marszy, utworów fortepianowych. Znany z walca „Mondnacht auf der Alster” 35, 37, 44, 108

Flotow Franz von (1812-1883), niemiecki kompozytor, autor oper („Alessandro Stradella”, „Martha”), baletów, muzyki instrument. 64

- Förster Rudolf** (1860-1894), kompozytor 3
- Freund Julius** (1862-1914), autor tekstów 19
- Fučík Julius** (1872-1916), czeski kompozytor, dyrygent i instrumentalista, uczeń A. Dwořaka, autor m.in. marszy dla orkiestr wojskowych 26
- Fuksa Karel**, autor tekstów 66
- Gall Jan Karol** (1856-1912), kompozytor, dyrygent, pedagog i krytyk muzyczny; twórca pieśni chóralnych i solowych, kantat i miniatur fortepianowych. Znany z opery „Barkarola”. W 1895 przebywał we Wrocławiu, gdzie uczył śpiewu i pisał recenzje dla dziennika „General-Anzeiger” 21
- Giacosa Giuseppe** (1847-1906), włoski pisarz, współautor librett do oper G. Pucciniego („Cyganeria”, „Tosca”, „Madame Butterfly”) 5, 67
- Gilbert Jean** (1879-1942), właśc. Max Winterfeld, kompozytor operetek (m.in. „Cnotliwa Zuzanna”), przedstawiciel tzw. operetki berlińskiej 35, 36, 39
- Gliński Kazimierz** (1850-1920), poeta, dramaturg, prozaik 46
- Gold Artur** (1897-1943), kompozytor, dyrygent, skrzypek, autor szlagerów (m.in. „Szkoda twoich łez, dziewczyno”, „Ta mała piła dziś”). Wraz z Jerzym Petersburskim zorganizował w Warszawie orkiestrę Golda-Petersburskiego, koncertującą m.in. w teatrze Qui pro Quo. Wywieziony do obozu zagłady w Treblince, prowadził orkiestrę i chór w niemieckim kasynie obozowym 92, 99
- Goldhammer Stanisław**, kompozytor 42
- Golwyn Billy** (1898-?), kompozytor, aranżer 105
- Górzynski Tadeusz Karol** (1899-1942), kompozytor, dyrygent, autor muzyki filmowej („Biały ślad”, „Legion ulicy”, „Dorożkarz nr 13”) 95
- Granichstaedten Bruno** (1879-1944), austriacki kompozytor i librecista, autor licznych operetek oraz muzyki filmowej 75
- Greenbank Harry** (1865-1899), angielski dramaturg, autor tekstów do popularnych musicali i operetek („An Artist's Model”, „The Geisha”, „A Greek Slave”) 29
- Grünbaum Fritz** (1880-1941), austriacki artysta kabaretowy, autor piosenek, aktor 53
- Grünwald Alfred** (1884-1951), austriacki autor librett do operetek (np. „Die Rose von Stambul”). Współpracował m.in. z E. Eyslerem, E. Kál-mánem, F. Lehárem 66, 80, 91
- Günther R.**, kompozytor 7
- Gur Jerzy** – zob. Guranowski Jerzy
- Guranowski Jerzy** (1884-1943), pseud. Jerzy Gur, poeta 81
- Harald Jerzy** (1916-1965), właśc. Jan Liersz, pianista, skrzypek, kompozytor, aranżer, dyrygent; związany z Polskim Radiem w Katowicach. Pisał muzykę do filmów, spektakli teatralnych, słuchowisk radiowych oraz popularnych piosenek, m.in. dla M. Koterbskiej, J. Połomskiego, I. Santora. Skomponował „Wrocławską piosenkę” do słów K. Wnukowskiej 112
- Harris Albert** (ok. 1911-1974), pseud. Albert Holm, Albert Liff, właśc. Aaron Hekelman, polski pianista, kompozytor, piosenkarz, autor tekstów piosenek (m.in. „Nie masz cwaniaka nad warszawiaka”) 110
- Harryman** – zob. Hemar Marian
- Hašler Karel** (1879-1941), czeski kompozytor, aktor, autor tekstów, związany z teatrem, filmem oraz kabaretem 48
- Heidenreich Carl L.** (1879-?), kompozytor 23
- Heine Heinrich** (1797-1856), niemiecki poeta, pisarz, publicysta, krytyk muzyczny. Jego poezja cieszyła się szczególnym powodzeniem wśród kompozytorów XIX w. 32
- Helmburgh-Holmes** – zob. Titel Otto
- Hemar Marian** (1901-1972), pseud. Harryman, właśc. Jan Marian Heschels, poeta, satyryk, komediopisarz, dramaturg, tłumacz poezji, autor tekstów piosenek, mistrz szlagwortów („Czy pani Marta jest grzechu warta”, „Chciałabym, a boję się”). Współpracował m.in. z teatrykiem Qui pro Quo i kabaretami Banda, Wielka Rewia, Cyrulik Warszawski 79, 102
- Hentschke Heinz** (1895-1970), niemiecki aktor, librecista, dyrektor teatralny 109
- Herzig Willy** (1894-1978), niemiecki ilustrator, twórca grafiki użytkowej. Współpracował m.in. z wydawnictwami Alrobi-Musikverlag, Wiener-Boheme-Verlag, Drei Masken Verlag 88, 90, 91
- Heymann Werner R.** (1896-1961), niemiecki kompozytor, dyrygent, twórca muzyki filmowej 90
- Hilscher Kurt** (1904-1980), niemiecki ilustrator, autor plakatów teatralnych i reklamowych, okładek książek i czasopism 109
- Hollaender Victor** (1866-1940), niemiecki kompozytor, dyrygent i pianista, twórca operetek, rewii, pieśni oraz muzyki filmowej 19
- Horbowski Anatoliusz** (1914-1983), kompozytor, autor drobnych utworów literackich 126
- Ibsen Henrik** (1828-1906), norweski dramaturg 32
- Illica Luigi** (1857-1919), włoski librecista; współautor librett do oper G. Pucciniego („Cyganeria”, „Tosca”, „Madame Butterfly”) 5, 67
- Ivanovici Iosif** (1845-1902), rumuński kompozytor, aranżer, dyrygent kapeli wojskowych, autor utworów tanecznych i marszy 12
- Jagodziński Lucjan** (1897-1971), malarz, grafik. Projektował ilustracje, znaczki, afisze i plakaty 85, 104
- Jarno Georg** (1868-1920), węgierski kompozytor i dyrygent, autor oper oraz operetek (m.in. „Kryśka leśniczanka”). U schyłku życia osiadł we Wrocławiu, gdzie zmarł 53
- Jarockij D.M.** – rosyjski kompozytor 11
- Jenbach Béla** (1871-1943), austriacki aktor i librecista („Księżniczka czardasza”, „Biały mazur”, „Paganini”) 88
- Jerry** – zob. Ryba Jerzy
- John Edmund** (1894-1989), polski architekt, grafik, malarz 63
- Jones Sidney** (1861-1946), angielski kompozytor i dyrygent, autor muzycznych komedii (m.in. „An Artist's Model”, „A Greek Slave”, „San Toy”, „My Lady Molly”) 29
- Julicz Wacław** (1889-1945), właśc. Wacław Gajdzieński, kompozytor, śpiewak, aktor, reżyser 85
- Jurmann Walter** (1903-1971), austriacki kompozytor, twórca muzyki popularnej oraz filmowej 101
- Kahnt Oscar**, kompozytor 43
- Kalicki Witold** (1915-1983), malarz, grafik, autor plakatów propagandowych, projektów okładek dla wielu czasopism, grafik reklamowych 113, 115, 122, 123, 124

- Kálmán Emmerich** (Imre) (1882-1953), węgierski kompozytor, jeden z czołowych przedstawicieli postklasycznej operetki wiedeńskiej („Księżniczka czardasza”, „Bajadera”, „Hrabina Marica”) 66, 80, 91
- Kaper Bronisław** (1902-1983), kompozytor i pianista, twórca muzyki filmowej (m.in. „Lili”, „Bunt na Bounty”); związany z wytwórnią Metro-Goldwyn-Mayer 101
- Karasiński Zygmunt** (1898-1973), pseud. Rolt-Karasiński, skrzypek, pianista, kompozytor, dyrygent, saksofonista i autor tekstów do własnych piosenek. Twórca muzyki filmowej (m.in. „Każdemu wolno kochać”), utworów jazzowych, piosenek („Czy pani mieszka sama?”, „Pamiętam twoje oczy”) 97, 115, 122
- Karczewski Józef** (1876-1944), malarz, grafik, autor plakatów oraz ilustracji do czasopism 32
- Karłowicz Mieczysław** (1876-1909), kompozytor, dyrygent, fotografik; tu wyjątkowo jako autor okładki do wydania utworów własnych 46
- Kataszek Szymon** (1898-1943), pianista, dyrygent, kompozytor („Serce matki”, „Czemuś o mnie zapomniał”), autor utworów tanecznych i muzyki do pierwszych filmów dźwiękowych (m.in. „Każdemu wolno kochać”) 78, 81, 83
- Kélér Béla** (1820-1882), węgierski kompozytor i dyrygent 64
- Ketëlbey Albert William** (1875-1959), angielski kompozytor, dyrygent i pianista. Jego utwór „Na perskim rynku” został wykorzystany m.in. w czołówce polskiego programu podróżniczego „Klub sześciu kontynentów” 61
- King Robert A. „Bobo”** (1862-1932), pseud. Mary Earl, autor licznych piosenek (m.in. „Beautiful Ohio”) 50
- Kipke Alex L.** (1895-?), kompozytor, autor tekstów 57
- Kleinmann Fryderyk** (1897-1943), malarz, rysownik, scenograf; związany ze Lwowem (jego karykatury zdobiły lwowską restaurację Atlas, współpracował z teatrykiem satyrycznym Semafor oraz Teatrem Żydowskim) 79, 102
- Kleinpaul Alfred** (1850-1936), kompozytor, organista, pianista 77
- Koch K.**, aranżer 111
- Konarski Feliks** (1907-1991), pseud. Ref-Ren, poeta, piosenkarz, kompozytor i pianista, aktor i reżyser; popularny odtwórca ról operetkowych, autor tekstów piosenek i skeczy oraz piosenek żołnierskich 114, 121
- Konopnicka Maria** (1842-1910), poetka, nowelistka, pisarka dla dzieci, krytyczka, publicystka, tłumaczka. Do jej utworów powstało wiele pieśni solowych, chóralnych i dziecięcych 46, 59
- Krome Hermann**, kompozytor, aranżer 91
- Kunz Adolf**, kompozytor, wydawca muzyczny. Od 1886 r. publikował w Berlinie nuty do muzyki popularnej w bardzo niskich cenach, przez co zrewolucjonizował tamtejszy muzyczny rynek wydawniczy 3
- Kuroń Bogumił** (1909-1996), autor tekstów, tłumacz utworów zagranicznych, dziennikarz, stryj Jacka Kuronia 105
- Kwiatkowski Roman**, autor tekstów 117
- Kwiciński Tadeusz** (1903-1960), pseud. Dziubas, kompozytor, dyrygent, instrumentalista; autor utworów kameralnych, baletowych, orkiestrowych, piosenek (m.in. „Błękitne bolero”) 117, 123, 125
- Lawina-Świętochowski Jerzy** (1906-1946), pseud. Bam-Bino, autor tekstów, kompozytor i piosenkarz; związany z wileńskim teatrem Lutnia i Rewią Wileńską. Twórca pierwszej polskiej operetki morskiej „Panna Wodna” z 1939 r. 126
- Lehár Franz** (Ferenc) (1870-1948), węgierski kompozytor, przedstawiciel operetki nowowiedeńskiej („Wesoła wdówka”, „Hrabia Luksemburg”). Libretto jego operetki „Carewicz” zostało oparte na motywach sztuki G. Zapolskiej pod tym samym tytułem 28, 88
- Lenczowski Adam** (1904-1975), pseud. Pająk, kompozytor, dyrygent, skrzypek i pianista, związany z Polskim Radiem. W 1960 r. z Haliną i Wojciechem Dzieduszyckimi założył we Wrocławiu kabaret Dymek z papierosa 104
- Leszczyńska Franciszka** (1914-1987), kompozytorka, pianistka, pedagog; autorka kilku tysięcy piosenek (m.in. „Mój pierwszy bal”) i ilustracji muzycznych dla Polskiego Radia, spektakli teatralnych i programów kabaretowych 113
- Lewandowski Adam** (1889-1951), kompozytor, pianista, autor i aranżer licznych piosenek 124, 126
- Lewandowski W.** [? Wincenty (malarz i grafik, 1909-?) lub Władysław (1908-1970)] 111
- Lincke Paul** (1866-1946), kompozytor (głównie operetek), dyrygent i wydawca muzyczny; związany m.in. z berlińską sceną teatralną Apollo-Theater i paryską salą koncertową Folies Bergère 6
- Lindsay-Theimer John** (1884-1952), pseud. John Lindsay, właśc. Johann Theimer, austriacko-niemiecki kompozytor i twórca muzyki rozrywkowej działający w Berlinie i Monachium 58, 68
- Lipczyński Zbigniew Stanisław** (1907-1980), pseud. Rafał Wit, właśc. Zbigniew Stanisław Karrer, kompozytor, autor tekstów, śpiewak, dyrygent chóru. Autor operetki „Biała wilczyca”; komponował muzykę filmową, przekładał libretta oper i operetek 112, 119
- Llossas Juan** (1900-1957), hiszpański muzyk, kompozytor tang i muzyki rozrywkowej. Popularyzował tango w Europie m.in. poprzez zespoły muzyczne (m.in. „Original Spanisch-Argentinische Tangokapelle Juan Llossas”) 106
- Lohmar Heinz** (1900-1976), sygn. Fips Heinz Lohmar, niemiecki malarz, rysownik, grafik, scenograf, plakacista, pedagog; związany m.in. z kabaretem Die Laterne 107
- Löhner-Beda Fritz** (1883-1942), pseud. Beda, austriacki autor tekstów piosenek i librecista operetkowy, bliski współpracownik Franza Lehára. Autor tekstu angielskiego do słynnego „Tanga milonga” J. Petersburskiego – „Oh! Donna Clara” 62
- Lope Santiago** (1871-1906), hiszpański kompozytor 51
- Lotar Eugeniusz** (1912-1980), właśc. Eugeniusz Stanisław Kowalik, autor tekstów i kompozytor piosenek, aktor teatralny oraz filmowy („Śmierć prezydenta”, „Znak orła”) 116
- Lubbe Kurt** (1888-?), niemiecki kompozytor, twórca muzyki popularnej i filmowej 65
- Mannfred Heinrich** (1866-1942), pseud. C. Peters, Heinrich Werner, właśc. Heinrich Friedmann, kompozytor, aranżer; związany z Berlinem 2
- Marek Vladimír** (1882-1939), właśc. Vladimír Heidrich Marek, czeski reżyser teatralny i operowy, aktor; związany z Brnem i Pragą 66
- Mayerowa Maria** (1871-1909), z Lewickich, poetka 21
- Mendelson Seweryn** (1912-1994), pseud. Sewer, Sever, Ryszard

- Stefan Czerwiński, muzyk, aranżer, pianista, literat, autor tekstów i piosenek (m.in. „Wir tańca nas porwał”). Pracował dla warszawskich teatrów rewiowych, np. teatru 8.15. Po wojnie wyemigrował do Stanów Zjednoczonych, gdzie przybrał nazwisko Richard Steven Severs 124
- Messal Lucyna** (1886-1953), pseud. Messalka, właśc. Lucyna Michal-Sztukowska; śpiewaczka, pieśniarka, tancerka, artystka operetkowa 97
- Metlicovitz Leopoldo** (1868-1944), grafik związany z oficyną wydawniczą Ricordi w Mediolanie. Projektował kostiumy i scenografię dla teatru operowego La Scala, wykonał serię pocztówek na podstawie opery „Cygania” Pucciniego 67
- Mianowski Teodor** (1880-1932), poeta 21
- Morena Camillo** (1867-?1940), pseud. Carl Mies, George Elbon, Richard Bird, Ernest Tompa, Franz Wessobrunn, Karl Wetter, B. Matttoni, właśc. Carl Elias Mieses, aranżer i kompozytor muzyki popularnej działający w Berlinie. Wydawał liczne wiązanki muzyczne, np. potpourri z opery „Manru” I.J. Paderewskiego oraz Chopin-Album z nokturnami F. Chopina 36
- Moret Neil** – zob. Daniels Charles N.
- Müller Artur Tadeusz** (1893-1960), polski pianista, kompozytor, dyrygent, akompaniator. Autor operetki „Król kawy” z librettem Mariana Hemara; twórca piosenek (m.in. wspólnie z E. Żytomirskim „Ukochana, ja wróczę”) 79
- Nel Jerzy** (1902-1956), właśc. Jerzy Zyms, autor tekstów piosenek, małych form literackich, scenariuszy filmowych (m. in. „Każdemu wolno kochać”), sztuk i komedii muz.; felietonista. Zorganizował teatr rewiowy Wróblek Warszawski, współpracował z Wytwórnią Filmów Rysunkowych w Bielsku-Białej i Polskim Radiem 103
- Nietzsche Friedrich** (1844-1900), niemiecki filozof, filolog klasyczny, prozaik i poeta 32
- Niziński Edward**, kompozytor, działał w latach 30. i 40. XX wieku 111
- Nowowiejski Feliks** (1877-1946), polski kompozytor, organista, dyrygent, pedagog i organizator życia muzycznego 59
- Oberfeld Kazimierz** (1903-1945), pseud. Casimir Georges Oberfeld, Georges Grandchamp, polski kompozytor muzyki poważnej i popularnej, autor tekstów. Wyemigrował do Francji, gdzie komponował dla czołowych artystów francuskich (m.in. Maurice’a Chevaliera, Josephine Baker) 78
- Oehlschlägel Fritz W.** (?-po 1940), grafik, ilustrator czasopism, książek i nut. W czasie II wojny światowej ilustrował m.in. propagandową serię literatury wojennej dla młodzieży „Kriegsbücherei der deutsche Jugend” 51
- Offenbach Jacques** (1819-1880), kompozytor francuski, twórca francuskiej operetki (m.in. „Orfeusz w piekle”, „Piękna Helena”). Twórca barokali z opery „Opowieści Hoffmanna” do libretta wg opowiadań E.T.A. Hoffmanna 2
- Okonkowski Georg** (Okonkowski) (1865-1926), librecista, scenarzysta, autor tekstów do operetek i fars 35, 36
- Olden** – zob. Tuwim Julian
- Orland Jan** – zob. Pasierb Jan
- Ortica Leone**, kompozytor [pseudonim?] 25
- Ortmann Wolfgang** (1885-?1969), właśc. Wolfgang Karl Richard Ortmann, niemiecki grafik, plakacista. Zajmował się grafiką użytkową, głównie okładkami nut 53, 66
- Ostrowski Krystyn** (1811-1882), właśc. Krystyn Piotr Celestyn Józef Ostrowski, poeta, pisarz polski i francuski, publicysta i tłumacz (przekładał m.in. A. Mickiewicza na język francuski) 1
- Ótvös Adorján** (1890-1945), węgierski muzyk i kompozytor muzyki rozrywkowej; po emigracji do USA postąpił się nazwiskiem A. Dorian Otvos 54
- Owenberg A.** – zob. Prisowski[j] Wasilij Ariefjowicz
- Pártos Eugen** (1895-1963), właśc. Jenő Pártos, węgierski kompozytor i autor tekstów. Znany z utworu „Sonia” 62
- Pasierb Jan** (1903-1984), pseud. (Jan) Orland, Jan Pasierb-Orland, dyrygent chóralny, organista, kompozytor, autor tekstów. Założył własny zespół rewelersów „Chór Orlanda” z którym występował w warszawskim teatrze Wielka Rewia 114
- Pastory Adolf**, kompozytor muzyki fortepianowej z I poł. XX w. 76
- Petersburski Jerzy** (1895-1979), właśc. Jerzy Melodysta, kompozytor, dyrygent, pianista, akompaniator, lider zespołów. Tworzył piosenki, operetki, muzykę filmową. Współpracował m.in. z kabaretem Morskie Oko i teatrykiem Qui pro Quo. Z A. Goldem założył orkiestrę salonową. Autor szlagierów „Tango milonga” (1928), „Ostatnia niedziela” i „Odrobinę szczęścia w miłości” 84, 86, 87, 89, 96, 98
- Peterson-Berger Wilhelm** (1867-1942), właśc. Olof Wilhelm Peterson-Berger, szwedzki kompozytor, krytyk muzyczny, filozof kultury; członek Szwedzkiej Królewskiej Akademii Muzycznej 15
- Pichelmann Otto**, kompozytor operetek 13
- Pickert Alfred** (1884-?), kompozytor muzyki rozrywkowej 55
- Piotrowski Aleksander** (ok. 1870-1938), właśc. Abraham Pietrow, kompozytor i pianista pochodzenia rosyjskiego, od ok. 1917 działający w Polsce; związany z teatrykiem Qui pro Quo 73
- Pothier Charles-Louis** (1881-1962), francuski kompozytor i autor tekstów 101
- Prisowski[j] Wasilij Ariefjowicz** (1861-1917), pseud. A. Owenberg, rosyjski kompozytor, autor ok. 245 pieśni i utworów na fortepian, publikowanych m.in. przez oficynę L. Idzikowskiego w Kijowie 10, 14, 17, 69, 72
- Profes Anton** (1896-1976), austriacki kompozytor; twórca muzyki do filmów o cesarzowej Sissi 82
- Puccini Giacomo** (1858-1924), włoski kompozytor operowy (m.in. „Cygania”, „Madame Butterfly”, „Tosca”) 5, 67
- Radlicz Jerzy** (1901-1938), rysownik, grafik; kierownik artystyczny i ilustrator wydawnictw Ligi Obrony Przeciwpowietrznej, zajmował się także karykaturą 92, 96
- Rapacki Wincenty**, syn (1865-1943), aktor teatralny i filmowy, śpiewak, autor tekstów i tłumaczeń do operetek, pieśni, piosenek 33
- Ratold Stanisław** (1893-1926), pseud. Stanisław Sulima-Zadarnowski, właśc. Stanisław Zadarnowski, piosenkarz kabaretowy i es- tradowy, autor tekstów, gwiazdor warszawskich kabaretów, konfiansjer 71
- Rebner Arthur** (1890-1949), ukraińsko-amerykański piosenkarz, librecista, autor tekstów, kompozytor 54

- Reichert Heinz** (1877-1940), librecista, autor tekstów do wielu znanych operetek (m.in. „Carewicz” F. Lehara i „La rondine” G. Pucciniego) 88
- Reisch Walter** (1903-1983), autor tekstów piosenek, reżyser i scenarzysta filmowy 90
- Rejderman Abram** (1870–po 1931), rosyjski kompozytor, flecista, absolwent Konserwatorium Warszawskiego, kapelmistrz wojskowy, autor m.in. walców („Białe rozy”) 27
- Roberts Ralph Arthur** (1884-1940), właśc. Robert Arthur Schönherr, niemiecki aktor, muzyk, kompozytor i autor tekstów 40
- Robinson A.**, kompozytor, autor tekstów 90
- Robledo Julian** (1887-1940), argentyński kompozytor muzyki popularnej 56
- Roland Marc** (1894-1975), niemiecki kompozytor, twórca muzyki filmowej 76
- Rolt-Karasiński** – zob. Karasiński Zygmunt
- Rosen Willy** (1894-1944), niemiecki kompozytor, autor tekstów, artysta kabaretowy, aktor 90
- Rotter Fritz** (1900-1984), austriacki pisarz i kompozytor, autor muzyki filmowej oraz tekstów piosenek, scenarzysta filmowy 91
- Różycki Ludomir** (1883-1953), kompozytor, dyrygent, pedagog, autor baletów, poematów symfonicznych, utworów fortepianowych oraz cykli pieśni (m.in. do słów K. Tetmajera, A. Asnyka) 32
- Rutkowski Henryk** (1929-?), aranżer 121
- Ryba Jerzy** (ok. 1909-1941), pseud. Jerry, autor tekstów piosenek i tłumacz, dziennikarz filmowy, scenarzysta filmowy, twórca piosenek do rewii, polskich filmów (m.in. „Bo to się zwykle tak zaczyna”) 126
- Schäffer Heinrich** (1808-1874), niemiecki kompozytor i śpiewak 31
- Schlechter Emanuel** (1904-1943), współpracownik Henryka Warsa, autor tekstów piosenek (m. in. „Umówiłem się z nią na dziewiątą”) 126
- Schönfeld Alfred** (1959-1916), niemiecki autor tekstów piosenek, dramaturg 36, 39
- Schöniger M.** [? Max], aranżer 20
- Schrock F. Adolf**, kompozytor 60
- Schröder Friedrich** (1910-1972), niemiecki kompozytor operetek i muzyki filmowej, dyrygent, aranżer, instrumentalista; autor piosenki „Wir tańca nas porwał” z polskimi słowami S. Mendelzona „Czar tej melodii w niewolę nas wzięł” 109
- Schütz Longin Alfred** (1910-1999), pseud. A. Siuto, kompozytor, dyrygent, autor tekstów. Skomponował pieśń „Czerwone maki na Monte Cassino”. Jako pracownik Radia Wolna Europa pisał piosenki do audycji „Podwiczorek przy mikrofonie” 114, 121
- Schwabach Kurt** (1898-1966), niemiecki autor tekstów, kompozytor, twórca kabaretów, śpiewak 90
- Schwenn Günther** (1903-1991), właśc. Günther Franzke, niemiecki autor tekstów, librecista operetkowy 109
- Sedlacek Robert** (1881-1957), profesor grafiki użytkowej w Wiedniu, autor ilustracji książkowych, malarz. Znany z reklam proszku Persil i wody kolońskiej Kölnisch Wasser 28
- Sewer** – zob. Mendelson Seweryn
- Sieczynski Rudolf** (1879-1952), austriacki pisarz i urzędnik polskiego pochodzenia oraz kompozytor wiedeńskich piosenek (m.in. „Wien, du Stadt meiner Träume”) 80
- Siemaszkowa Olga** (Siemaszkowa) (1914-2000), graficzka, ilustratorka, projektantka plakatów, scenografii i kostiumów teatralnych, okładek płyt i nut, pocztówek 118
- Siuto A.** – zob. Schütz Longin Alfred
- Słowacki Juliusz** (1809-1849), poeta romantyczny, dramaturg. Jego twórczość była opracowywana muzycznie przez M. Karłowicza, L. Różyckiego, F. Nowowiejskiego, H.M. Góreckiego i in. 46
- Smetana Bedřich** (1824-1884), jeden z najwybitniejszych czeskich kompozytorów, twórca stylu narodowego w muzyce czeskiej 74
- Sonnenfeld Adolf Gustaw** (1837-1914), pseud. G. Adolfson, urodzony we Wrocławiu polski kompozytor, skrzypek i dyrygent. Grał w orkiestrze Beniamina Bilsego w Warszawie; założył Orkiestrę Warszawską 4
- Sowiński Wojciech** (Albert) (1805-1880), polski pianista, kompozytor i pisarz muzyczny 1
- Starmer** (1872-?), grafik, ilustrator nut 50
- Starski Ludwik** (1903-1984), właśc. Ludwik Kałuszynier, autor tekstów piosenek (m.in. dla teatru Morskie Oko), scenarzysta i realizator filmowy (np. Polskiej Kroniki Filmowej). Ojciec Allana Starskiego, scenografa i laureata Oscara 103
- Stassen Franz** (1869-1949), malarz i ilustrator działający w Berlinie; autor ilustracji (m.in. do Schlesisches Gesangbuch) 80
- Štěpán Václav** (1889-1944), czeski pianista, kompozytor, muzykolog, krytyk i wydawca 74
- Stępowski Janusz** (1900-1969), autor tekstów piosenek, literat, publicysta, prelegent radiowy. Pisał utwory sceniczne, poematy, dokumentował folklor kaszubski. Przedstawiciel polskich marynistów 104
- Stolz Robert** (1880-1975), austriacki kompozytor i dyrygent, autor ok. 60 operetek, muzyki filmowej i znanych piosenek (m.in. „Brunetki, blondynki”) 90, 91
- Strauss Johann**, syn (1825-1899), austriacki kompozytor, dyrygent, skrzypek, autor wiedeńskich walców („Nad pięknym modrym Dunajem”), operetek („Zemsta nietoperza”); nazywany „królem walca” 93
- Tauros** – zob. Wołowski Tadeusz
- Tavan Émile** (1849-1929), francuski kompozytor i aranżer 67
- Telemann Paul** (XIX/XX w.), grafik, jeden z najbardziej płodnych ilustratorów okładek nut i książek, aktywny w latach ok. 1900-1940; twórca kilkuset okładek dla wydawnictw niemieckich 26, 35, 36, 38, 57, 58, 94
- Tetmajer Kazimierz** (1865-1940), poeta, prozaik, dramaturg, krytyk sztuki, jego poezja wykorzystywana była przez kompozytorów w pieśniach solowych i chóralnych 46
- Titel Otto** (?-1926), pseud. Helmburgh-Holmes, kompozytor 71
- Translateur Siegfried** (1875-1944), dyrygent i kompozytor, ukończył studia muzyczne we Wrocławiu, Wiedniu i Lipsku. Założyciel wydawnictwa muzycznego „Lyra” w Berlinie, które publikowało jego własne kompozycje, a także M. Rolanda i P. Linckego 34, 47, 76

Tur Artur (1894-1968), poeta, autor tekstów piosenek (m.in. „Biedroneczki są w kropeczki”), współpracował z kabaretami Qui pro Quo, Czarny Kot i Morskie Oko 96

Tuwim Julian (1894-1953), pseud. m.in. Olden, poeta, autor skeczy, tekstów teatralnych, librett operowych i tekstów piosenek, m.in. H. Ordonówny („Miłość ci wszystko wybaczy” i „Na pierwszy znak”). Do jego poezji powstało wiele pieśni dla dzieci 75, 100

Ujejski Kornel (1823-1897), poeta i publicysta, interpretował poetycko dzieła wybitnych kompozytorów (L. van Beethovena, F. Chopina) 63

Urban Carl, kompozytor 52

Vértés Marcel (1895-1961), pseud. Vertès, węgierski grafik, ilustrator książek i nut, projektant kostiumów filmowych; działał w Paryżu i Stanach Zjednoczonych. Jako kostiumograf i dyrektor artystyczny zdobył dwa Oscary za film „Moulin Rouge” (1952) 62

Villoldo Angel Gregorio (1861-1919), argentyński muzyk, poeta, śpiewak, jedna z najważniejszych postaci w historii tanga; autor tanga „El choclo” 38

Voigt Walter, autor tekstów 105

Wagner Josef Franz (1856-1904 lub 1908), austriacki kompozytor, kapelmistrz orkiestry wojskowej; nazywany „austriackim królem marszy” 8, 9

Walentyłowicz Marian (1896-1967), grafik, rysownik, karykaturzysta oraz architekt. Współpracował m.in. z wyd. Gebethner i Wolff, „Kurierem Codziennym”, „Tygodnikiem Ilustrowanym”, „Naokoło Świata”. Pionier polskiego komiksu, autor ilustracji do przygód Koziółka Małtołka 86, 87, 89

Wars Henryk (1902-1977), pseud. Fraska, właśc. Henryk Warszawski, wybitny kompozytor polskiej muzyki rozrywkowej, aranżer, prekursor swingu w Polsce, twórca muzyki filmowej w Polsce i USA, dyrygent,

autor piosenek („Miłość ci wszystko wybaczy”, „Umówiłem się z nią na dziewiątą”) 92, 96, 100, 103

Wesby Iwo (Ivo) (1902-1961), właśc. Ignacy Singer, kompozytor, aranżer, dyrygent orkiestry w teatrach Qui pro Quo, Morskie Oko i in., twórca muzyki filmowej, kierownik muzyczny Syreny Record 98, 99

Wiehler Zygmunt (1890-1977), kompozytor (operetki, rewie, muzyka filmowa i poważna), dyrygent, pianista, animator życia muzycznego; autor ok. 1000 piosenek 70

Willner Alfred Maria (1859-1929), austriacki kompozytor i librecista operetkowy (m.in. „Hrabia Luksemburg”) 28

Włast Andrzej (1895–po 1941), pseud. Willy, właśc. Gustaw Baumritter, poeta, scenarzysta, autor tekstów ponad 2 tysięcy piosenek (m.in. „Całuję twoją dłoń, madame”), a także librett operetkowych; założyciel teatru Morskie Oko 49, 82, 83, 84, 86, 87, 89, 92, 96, 97, 98, 99

Wołowski Tadeusz (1891-1958), pseud. Tauros, autor tekstów piosenek, librecista operetkowy, aktor. Pisał skecze, teksty kabaretowe, drukował artykuły dotyczące teatru, reżyserował operetki w Teatrze Wielkim w Warszawie 73

Worm K., ilustrator 60, 76

Wroński Adam (1850-1915), dyrygent i kompozytor, autor tańców na orkiestrę, miniatur instrumentalnych, muzyki do dramatów i wodewilów; nazywany „polskim Straussem” 22

Zenker Paul, ilustrator 52

Ziółek L., autor tekstów 111

Żmuda Alfred (1897-1966), grafik, malarz, ilustrator 114

Żytomirski Eugeniusz (1911-1975), poeta, dramaturg, powieściopisarz i krytyk teatralny, autor i kompozytor piosenek (m.in. „Siedem czerwonych róż”) 123

Wybrane źródła do opracowania opisów bibliograficznych oraz indeksu osobowego:

Allgemeines Lexikon der bildenden Künstler von der Antike bis zur Gegenwart [Thieme-Becker], Leipzig [1967]; *Encyklopedia muzyki*, pod red. A. Chodkowskiego, Warszawa 2001; *Encyklopedia Muzyczna PWM: część biograficzna*. T. 1-12, Kraków 1979-[2012]; Kydryński L., *Przewodnik operetkowy*, Kraków 1977; Michalski D., *Powróćmy jak za dawnych lat...: historia polskiej muzyki rozrywkowej (lata 1900-1939)*, Warszawa 2007; *The new Grove dictionary of music and musicians*. Vol. 1-29, red. S. Sadie, New York [2001]; Ries H., *Illustration und Illustratoren des Kinder- und Jugendbuchs im deutschsprachigen Raum, 1871-1914*, Osnabrück 1992; Saur K.G., *Saur allgemeines Künstlerlexikon*, München, Leipzig 1992-[2017]; *Słownik artystów polskich i obcych w Polsce działających: malarze, rzeźbiarze, graficy*, Wrocław 1971-[2016]; Wicencjusz-Patyna A., *Stacja ilustracja: polska ilustracja książkowa 1950-1980: artystyczne kreacje i realizacje*, Wrocław 2008; Wolański R., *Leksykon polskiej muzyki rozrywkowej*. T. 1-3, Warszawa 2003; strony internetowe: *Cyfrowa Biblioteka Polskiej Piosenki*, *Deutsche Biographie*, *Encyklopedia Teatru Polskiego*, *Images Musicales*, *IMSLP/Petrucchi Music Library*, *Internetowy Polski Słownik Biograficzny*, *Stare Melodie*; krajowe i zagraniczne multikatalogi online (KVK, Worldcat, NUKAT), katalogi online Biblioteki Narodowej oraz innych zagranicznych bibliotek narodowych

ILUSTRACJE

PANI SEWERYNIE DUCHIŃSKIEJ.

VAE VICTIS!

Śpiew Tułaczy.

Słowa
KRYSTYNA OSTROWSKIEGO

Dzielo

Z MURYSKĄ
WOJCIECHA SOWIŃSKIEGO

1865

W PARYŻU
E. & A. GIROD, Wydawca
16, Boulev. Montmartre

Katalog, poz. 22

Katalog, poz. 32

Katalog, poz. 27

Katalog, poz. 33

LES MILLIONS D'ARLEQUIN

BALLET EN 2 ACTES

DE MARIUS PETIPA

MUSIQUE DE
RICHARD DRIGO

PARTITION POUR PIANO À 2 MS. NET M.		I ACTE		SÉPARÉMENT		NET M.		M. 12. NET	
1.	PRELUDE	1.50	N° 9	POLONAISE	2.00	SUITE DE MÉLODIES À 2 MS.		NET 15	
2.	PIERRETTE ET PIERROT (SCÈNE DANSANTE)	1.50	12	RÉCONCILIATION. POLKA DE CARACTÈRE PIZZICATO	1.50	SUITE DE MÉLODIES À 4 MS.		NET 8	
3.	SÉRÉNADE	2.00	13	WALSE DES ALIQUETTES	1.50	BOUVET DE MÉLODIES À 2 MS.		NET 8	
4.	SÉRÉNADE. TRANSCRIPTION FACILE	2.00	13	BERCEUSE DE COLOMBINE	1.50	BOUVET DE MÉLODIES À 4 MS.		NET 5	
5.	WALSE DES AMIS D'ARLEQUIN ET DE COLOMBINE	1.50	14	QUADRILLE DES MERVEILLEUSES ET GALOP FINAL	2.50				
6.	VARIATION DE COLOMBINE (WALSE)	1.50	ARRANGEMENTS:						
SÉRÉNADE POUR ORCHESTRE		14	SÉRÉNADE POUR VIOLON ET PIANO PAR L. QUER.		12.50				
POUR MUSIQUE MILITAIRE		6	POUR VIOLON ET PIANO PAR L. ALLÉ						
POUR MUSIQUE FANTASIE		4	ÉDITION FACILITÉE PAR RICH. BOHMANN		2.50				
POUR ORCHESTRE DE SALON		3	POUR VIOLONCELLE ET PIANO PAR WDOFF ISRAËL		2.50				
			POUR FLÛTE ET PIANO PAR V. SAFRONOW		2.50				
			POUR VIOLON SEUL		1.50				

JUL. HEINR. ZIMMERMANN, LEIPZIG u. BERLIN.

FÜR DIE VEREINIGTEN STAATEN VON AMERIKA EIGENTUM VON CARL FISCHER IN NEW YORK.

Alma Nockemann

Aufführungsrecht vorbehalten.

**Wenn die
Füßchen
sie heben.**

WALZER
nach Motiven der Operette

**Die
keusche
Susanne**

von **JEAN GILBERT.**

Text von GEORG OKONKOWSKY

für Pianoforte von
Oscar Petráš
Op. 165

Preis für Pianoforte netto Mk. 2.-
 einschließl. 1.50
 Violine u. Pianof. 2.-
 Zither (Wiener Stab) 1.50
 (Wiener Stab) 1.50

Eigentum für SPANIEN
 ILDEFONSO ALIER, MADRID
 Eigentum für UNGARN
 ZIPSER & KÖNIG, BUDAPEST

VERLAG VON
ANTON J. BENJAMIN, HAMBURG.

ROHDE, SCHWED. HÖRMUSIKALIEHENDLER
 EIGENTUM FÜR FRANKREICH EIGENTUM FÜR VEREINIGTE STAATEN VON

Preis für Orchester netto Mk.
 Par. Bes. (Lyra)
 Sol. Orch. (Lyra)
 Schrammel-Mus.
 Harm. (Mio) Mus.
 Blech-Orch.

Eigentum für DÄNEMARK U. NORWEGEN
 PETER N. FERD. NORDHAGEN

TELE-
MANN

EVA WALZER

aus „Die moderne Eva“ Operette in 3 Akten
von G. OKONKOWSKY und A. SCHÖNFELD

Musik von

Jean Gilbert

Aufführungsrecht vorbehalten.
Eigentum für alle Länder.
Bühnenverlag Ahn & Simrock G. m. b. H.
Berlin W. 50.

Paris, Max Eschig, 13 rue Laffitte.
Rio de Janeiro, P. Nollner.

Pr. M. 2.-

W. ZADUROWICZ
S. L. A. A.
L. W. A. A.

Graf v. Luxemburg Die Keusche Susanne
Herbstmanöver Miss Dudelsack
Rastelbinder Geisha
Sind Sie der liebe Schatz
Wein-Walzer

OPERETTEN-REVUE

Grosses humoristisches Potpourri
mit überlegtem Text von
OSCAR FETRÁS
op. 171.

Für Pianoforte Mk 2.—
 • Orchester (Symphonie) 5.—
 • Kl. (Symphonietta) 4.—
 • Sal-Orchester (Lyra) 3.50
 • Pan-Bes. (Lyra) 3.—
 • Harm.-(Mil.) Mus. (Kalliope) 6.—
 • Blech-(Cav.) (Eroica) 5.—

VERLAG VON
ANTON J. BENJAMIN
KGL. SCHWED. HOFMUSIKALIENHÄNDLER
HAMBURG

40-60. TAUSEND.

LIESCHEN, KOMM IN DIE DIELE.

TWO-STEP

(mit Text)

„Ach du mein Lieschen,
komm ein bißchen
in die Diele.“

WORTE UND MUSIK
VON
ALEX L. KIPKE

Preis für Gesang mit Klavierbegl.	11 2	no
• Salon-Orchester	11 2	no
• Violine solo	11	30 no

100 % Teuerungszuschlag

Eigentum des Verlages für alle Länder
COLOSSEUM-VERLAG
 BERLIN-CHARLOTTENBURG
 Alleinige Auslieferung
 Hermann Augustin (Inh. Otto Postfelder)
 Berlin C 19 - Gertredanstr. 10/12

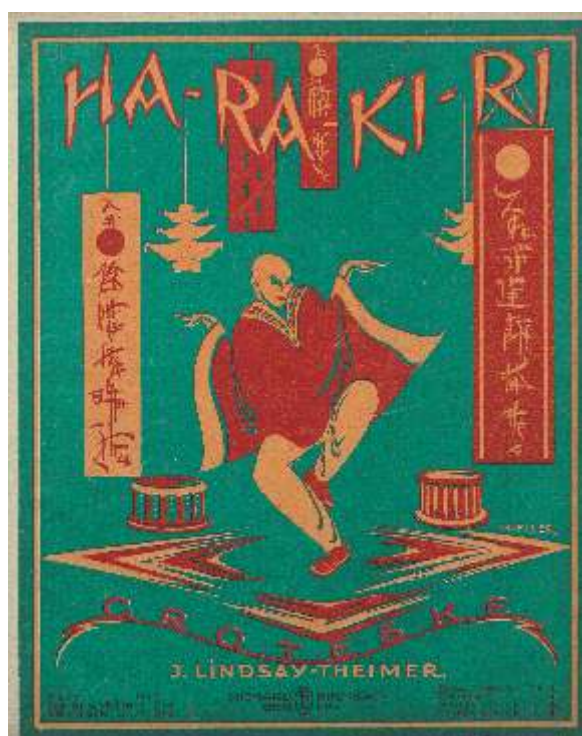
Katalog, poz. 34

Katalog, poz. 59

Katalog, poz. 58

Katalog, poz. 68

Repertorio Emile Tavan

Tosca

di

G. Puccini

Due Trascrizioni
per Pianoforte
dalla Grande Fantasia per Orchestra
di
Emile Tavan

118546 Prima Trascrizione..... Lire 6.-
118547 Seconda Trascrizione..... , 6.-

1929

G. RICORDI E C.
MILANO

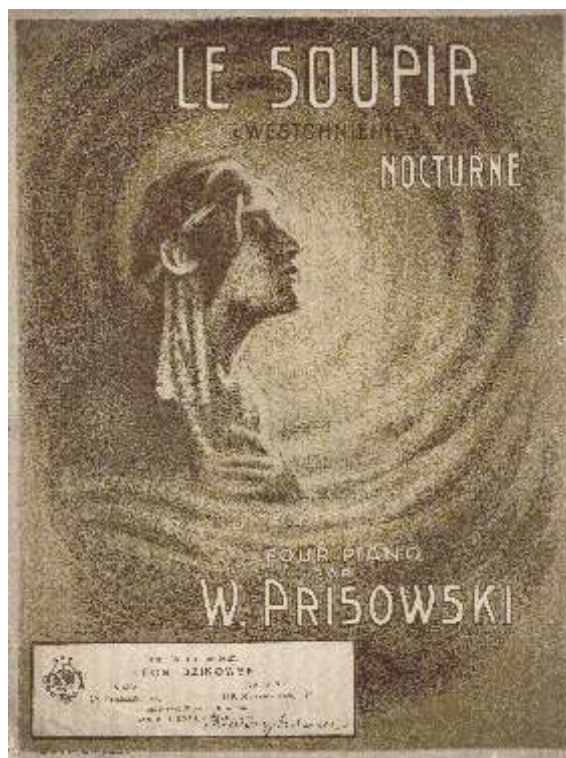
ROMA - NAPOLI - PALERMO
LEIPZIG - BUENOS AIRES - S. PAULO
PARIS: SOC. ANON. DES EDITIONS RICORDI
LONDON: G. RICORDI & Co., (London) Ltd.
NEW YORK: G. RICORDI & Co., Inc.

Printed in Italy (Imprimé en Italie)

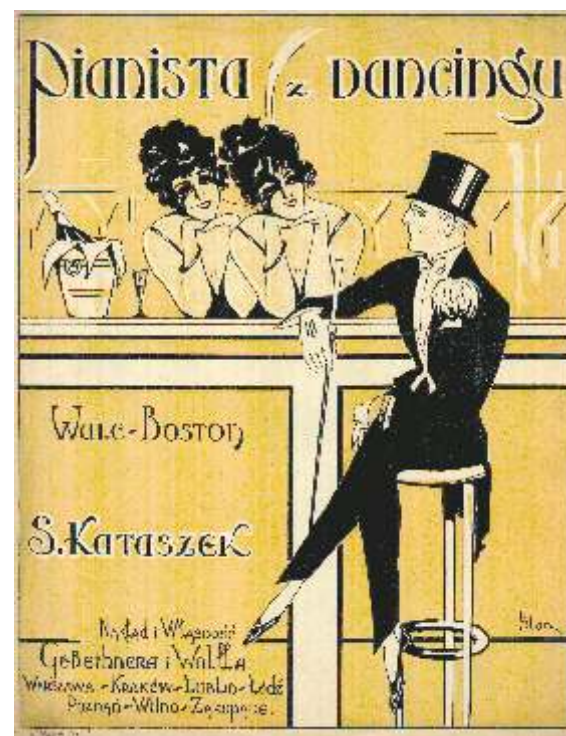
Katalog, poz. 70

Katalog, poz. 74

Katalog, poz. 72

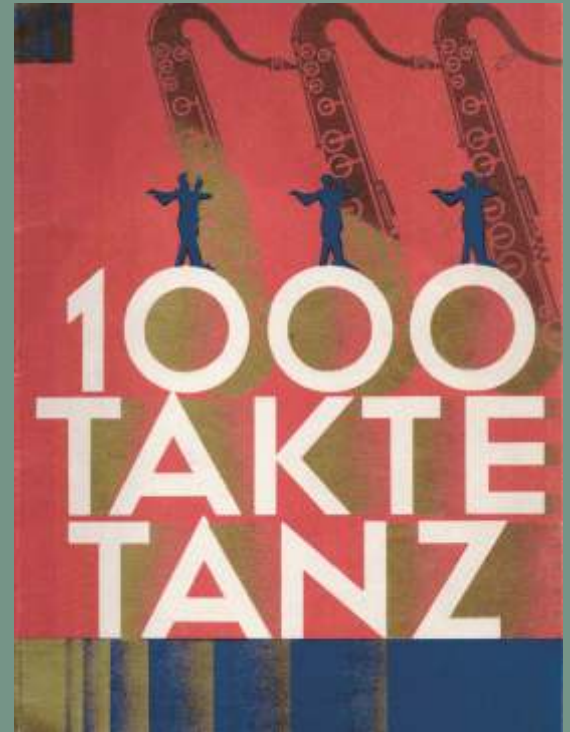
Katalog, poz. 78

Katalog, poz. 80

Katalog, poz. 102

Katalog, poz. 90

Katalog, poz. 109

KRÓL KAWY

OPERETKA w 3 AKTACH
HARRYMANA i MAYA

MUZYKA
A. TADEVSZA
MÜLLERA

Włodarczyk

1. KOCHAM CIĘ... BLUES
2. DLA NAS JEST TA NOC... BOSTON
3. TO JEST NASZ KOCHANEK... CHARLESTON

*FLY
HEIN
MANN
27*

WŁADKOŚĆ MARLADCY NA WIEŻYSTRZE KRAJE
G. SEYFARTH
LWÓW AKADEMICKA 6
WSZELKIE PRAWA ZASTRZEŻONE

Katalog, poz. 82

Katalog, poz. 100

Katalog, poz. 87

Katalog, poz. 104

ISBN 978-83-88685-42-2